

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

De Pœnitentiæ Sacramento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

DE SACRAMENTO POENITENTIAE LIBER QUINTVS

MEMINERIS, Lector, Me de hoc Sacramento in Opusculo Methodi Confessionis multa scripsisse. Ea igitur solum, quae ibi locum non habuere, erunt hic nostro more, hoc est, breviter explicanda.

CAPVT PRIMVM

Materia, & Forma huius Sacramenti, & dispositio praesentis Tractatus.

Materia Remota.

1. **M**ATERIA remota Sacramenti Poenitentiae sunt peccata. Ut ait S. Th. 3. p. 2. q. 84. art. 2. & Theologi hic passim non quidem materia, ex qua, sed circa quam illud versatur.

2. Porro nomine peccatorum non intelligimus cum Trid. sess. 4. c. 1. & 5. & Can. 1. & 2. nec peccatum originale, nec ea quae ante Baptismum fuerunt commissa, sed commissa post ipsius susceptionem; illa enim priora delet Baptismus, haec Poenitentia, quae propterea appellatur à Patribus *Secunda Tabula post naufragium*. Peccatum scilicet, ut vocant Theologi, (quod est illud, quo quis adultus sine debito dolore peccatorum à se commissorum, ad Baptismum forte accedit, vel accedit cum voluntate aliquod peccatum mortale committendi) est etiam materia huius Sacramenti Poenitentiae, unde in Confessione Sacramentali explicandum, ut alibi latius probatum à nobis est in *tract. Theologico de Sacramentis*, quia haec peccaminosa fictio consumitur in aliquo posteriori à Baptismo; prius enim intelligi debet Baptismus constitutus, & deinde eiusdem prava suscepio; quamvis igitur voluntas male suscipiendi praecedat Baptismum: unde haec non est materia Poenitentiae; ipsa tamen mala suscepio Baptismum consequitur, ac materia Poenitentiae esse potest, & debet.

3. Peccata mortalia, alias confessa, & rite absoluta, ut item peccata venialia, sunt materia quidem sufficiens, & idonea huius Sacramenti, sed non necessaria; illa enim jam remissa supponuntur, haec vero possunt aliis modis remitti.

Materia Proxima.

4. Materia proxima sunt actus poenitentis, hoc est oris Confessio, cordis Contritio, Satisfactio. Et cordis quidem contritio non est solitarie accipienda, sed ut sensibilis sit per Confessionem. Satisfactio autem non est pars essentialis, sed integralis, pertinens ad ejus perfectionem, nec ita in mentis est cor, & caput in homine, sine quibus persistere homo, nullo modo potest, sed ut pedes & manus, quae sunt partes hominis integrales secundario; potest enim hoc Sacramentum, quoad essentiam, & quoad principales partes, constare sine satisfactione, ut ostendit perpetua Ecclesiae praxis, qua absolvitur mortui proximus, quando nullam suscipere poenitentiam valet, per quam satisfaciatur.

Forma.

5. Forma denique est absolutio, verbis prolata à legitimo peccatorum iudice, nempe à Confessario, *Ego te absolvo, &c.*

Dispositio praesentis Tractatus.

6. His distinctis, ut huius Sacramenti tota Tractatio

absolveretur, percurrenda essent ejusmodi dictae, ut hoc est oris Confessio, cordis Contritio, Satisfactio solutio. Verum quia de his à nobis satis, superque statum est in Methodo expedita Confessio, ne molestia legentium, hic eadem repetamus, ab inordinatis merito abstinemus, ut ea afferamus in materia quae ibi locum habere pro meo instituto, quod illi cepti, non potuerunt. Haec autem ad tria reduco, ad obligationem, quam quisque Fidelium habet recipiendi Sacramentum Poenitentiae. Ad potestatem, iurisdictionem Approbationemque legitimam Ministrum hoc Sacramentum conferentis. Ad casus retervaros, à quibus omnes ex dictis Ministris absolvere possunt. Faveat vobis nostris Calites faveat Virgo, faveat Deus, quatenus aliquid proferam lectione dignum, in hoc argumentum obviam, atque à tot sapientissimis viris agnatum, ut supplex, & obsecro.

CAPVT II.

De praeparato suscipiendi Sacramentum Poenitentiae.

1. **S**UPPONIMUS tamquam omnibus Theologis expeditum probatumque ex illis verbis Christi Dominus Ioan. 20. *Accipite Spiritum Sanctum: quorum remissionis peccata remittitur eis, & quorum retinueritis, erunt ligatae, addita Ecclesiae traditione, esse praeparatum* de hoc Sacramento suscipiendi impositum in quibusdam mortalibus. An extra articulum mortis sit hoc praeparatum. Vnde apud Dian. p. 1. r. 8. r. f. 8. & 39. SUPPONIMUS item de eodem esse praeparatum Ecclesiae, cum *utriusque sex. de pen. ex remiss.* Trid. sess. 4. c. 1. & 5. item semel in anno ab iisdem, si aliquo mortali gravetur, suscipiatur. Quoniam verò de tota hac re scripsimus in *Opus. Meth. Comm.* Dux hic super sunt quaedam, quas jam subdo.

PRIMA QVÆSTIO.

§. I. *An obligentur Fideles Confessionem praestare debere semper per voces, non vero per Scripturam?*

1. **R**ESPONDEO, Nisi necessitas aliud cogat, ut in ludo, in mutuo, &c. in quibus satis sunt motus, Confessio semper fieri debet per voces, ut colligitur ex Sac. Theol. *cap. Quem poenit. de Poenit. d. 1.* Vnde mortuorum peccata, qui aiter faceret; esset enim contra vnum Ecclesiae antiquissimum. Conceditur nihilominus à pluribus, à Cypriano, de pen. p. 8. n. 8. cum Suar. Vsq. aliique Poenitentiam vel ob maximam verecundiam, vel ob loquelae impedimentum (adderem ego libens, vel ob scripturae imperitiam se melius explicare poenitens, putat per scripturam exhibere sua peccata Confessario praesenti, atque immediate à praesenti absolvi: & tuius quidem fieri, si poenitentia antequam absolvatur dicat, *Ego cum dolore confiteor vobis peccata, quae hic legisti, &c. lege mox dicenda, &c.*

DEBIVM INCIDENS.

An possit absentes absolvi?

2. Ex dictis, quod aliquando liceat per scripturam confessorio exhiberi confessorio presenti, & ab eodem presenti absolvi, oritur cupido sciendi, an etiam id liceat in absentia?

3. Resp. Nullo modo, nec licere, nec valide fieri posse decrevit Clem. VIII. his verbis: Hanc propositionem, id est Licet per literas, seu per internuncium Confessorio absentem peccata confiteri Sacramentaliter, & ab eo absente absolutionem obtinere ad minus, ut falsam, temerariam, & scandalosam Sanctissimus damnavit, ac prohibuit sub excommunicatione lata Pontificique reservata, aliisque poenis, &c.

4. In cuius explicationem satis fit notare duo. Primo, non solum, ut illicitam ejusmodi Confessionem, Absolutionemque ab absente collatam prohiberi, sed (quidquid aliqui contra dicant) etiam ut invalidam secundum Suar. d. 19. §. 3. de penit. n. 16. & De Lugo de penit. d. 17. n. 64. Ratio mihi non inefficax est, quia si esset valida, non posset assignari ratio, cur aliquando, puta in extrema v. g. necessitate moribundi, non posset licite absenti absolutionem conferri: tunc enim licita reddi deberet ex tanta necessitate. Quare si licita aliquando posset esse, non potuisset à Pontifice semper damnari.

5. Nota secundo, prædictam propositionem, à Clemente prohibitam, duas habere partes: vnde valde dubitatum fuisse inter Theologos, utrum in sensu conjunctivo, an in sensu disjunctivo ex sumi deberent; Verum, debere in sensu disjunctivo, ego pro certo habeo. Explico, quod dictum est, & proba.

6. Dubium esse potest, An Clem. VIII. damnet simul hæc duo, scilicet, posse fieri confessionem absenti, & à Confessorio absenti absolutionem obtineri, quo pacto illud (&) sumeretur in sensu conjunctivo: & sic non damnaretur, qui solum unam partem ex dictis affirmaret v. g. Confessionem solum posse fieri absenti, vel affirmaret, Absolutionem solum posse dari absenti. An potius dictus Clemens damnet hæc duo etiam separatim sic: Damno etiam eum, qui affirmat, Confessionem posse fieri absenti, & Damno etiam eum, qui affirmat posse dari absenti absolutionem, quo pacto illud (&) acciperetur in sensu disjunctivo.

7. Video utrumque sensum verbis Clementis dari posse. Sed certum, ut dixi, ego ex fine intento à Pontifice iudicio sensum esse posteriorem, id est sensum disjunctivum. Nec novum est illud (Et) sumi in locutionibus pro (Vel) nam sic Aristoteles dixit, Naturam esse principium motus, & quietis, id est, vel motus, vel quietis. Qui motus locutionis habetur in iure L. Coniunct. l. §. ff. de Ver. sign. non semel, & videri potest apud Barbo. in Di. d. 1. §. 100. Ratio autem datæ doctrinæ est, quia fecus, qui separatim diceret Absolutionem posse conferri absenti non damnatus fuisset à Clemente. At ipse hanc hanc propositionem maxime damnare voluit, liquidem de ea maxime ejus ætate, disputatum est contra aliquos, id concedentes propter rationem iudicii, in quo sententia dari solet etiam in absentia delinquentis. Adde Sacram Congregationem Sancti Officii (ut refert De Lugo l. cit.) declarasse, non subsistere interpretationem illam, quæ dicit Confessionem posse fieri absenti, dummodo Absolutio detur presenti. Hæc de hac materia nobis dixisse sufficiat.

8. Non tamen putò Confessionem fieri absenti, si quis mittat sua peccata scripta Confessorio absenti, & deinde conveniens eundem Confessarium, dicat, se fateari omnia illa peccata, ad ipsum scripta, nec alia præter illa scripta postea commississe, non, inquam putò hanc Confessionem fieri absenti, satis enim per verba prædicta fit Confessio coram. Lege DD. Dianam p. 1. tr. 7. res. l. 1. vbi, An aliquando obligetur sic, vel per Interpretem confiteri. Et ibidem Resolut. 30. late, an possit.

9. Hæc occasione solet quaeri, quando, & quomodo possit, vel debeat dari absolutio proximæ morituro, qui

vel non petiit Confessionem, vel petiit absente Confessorio? Sed de tota hac praxi satis diximus in Opus. Meth. confess. l. 2. cap. 10. §. 1. à n. 13. exp. Confessionis.

Praxis circa qualiter presentem requisita in hoc Sacramento.

10. Leander de Sacram. Penit. l. 2. quæst. 30. & 31. citans Othag. Dianam & alios, cum proposuisset, An si Sacerdos inadvertenter penitentem non absolvar, possit illum parum distantem absolvere? Respondet, posse, si penitentem nequeat revocare sine scandalo, vel alio incommodo. Secundo, addit rationem quia ad absolutionem non requiritur contractus physicus, sed satis est præsentia moralis. Tertiò, superaddit satis esse ad præsentiam moralem, si Sacerdos videat penitentem, aut alio sensu illum percipiat. Quarto, affert Molfesium dicentem, p. Summa Tract. 7. cap. 5. num. 59. in dicto casu, si penitens sit moraliter præsens, nempe parum per distans, etiam viginti passus, posse à Confessorio absolvi, modo ex qualitate personæ probabiliter constet, penitentem non incidisse in novum mortale. Quintò, denique docet, certum esse contra aliquos doctos Recentiores, non posse absolvi moribundum v. g. existentem in domo à Confessorio, qui domum nondum ingressus est, quia in hoc casu nulla est præsentia moralis. Hæc ex Leandro: quæ tamen ita mihi placent, ut ex illis vnum omnino displiceat, & alterum examini subiiciendum putem.

11. Primo enim displicet mihi, & forte etiam aliis, quod tertio superaddit, nimirum satis esse ad præsentiam hanc moralem, si Sacerdos videat penitentem. Hoc valde difficile est. Nunquid, si meus penitens post confessionem peccata abeat ab extremo magnæ cuspisiam Ecclesiæ ad aliud extremum, quantum scilicet à meis oculis videri etiam commode posset, valide ego illum absolvam? Erit hæc præsentia moralis pro audienda concione, imò etiam pro assistentia Missæ, quando Templum plenum est audientibus, quia omnes faciunt vnum populum, rite Missæ assistentem: at certe præsentia moralis non erit pro Absolutione, quæ majorem propinquitatem requirit, nempe illam, quæ est in iudice, non reum quomodocunque, sed ex Clemente VIII. ut diximus eam præsentem condemnante, vel absolvente. Ecquæ tandem est hæc Professio illa, qua solet communi voce, etiam aliquanto altiore homines cum hominibus loqui. Hæc enim est præsentia moralis, propria hujus Sacramenti, institui per modum iudicii humani.

12. Secundo, Examini, ac Sapientium iudicio submitto illud de viginti passibus: si enim distantia ejusmodi iudicetur à Sapientibus esse apta, ut modo dicto, homines loquantur, apta iudicetur, & hic secus non item.

13. Ex his, quæ dicta sunt, potest solvi illa communis quaestio de eo Sacerdote, qui lehaliter vulneratum in via veller absolvere ex fenestra ob periculum, ne sine absolutione moriatur vulneratus. Dico enim valide, & licite posse, si parum fenestra distet, explicando hoc (parum distet) eo modo, quo jam dictum est, secus ex se non posset. Dico (ex se) nam hic, & similes casus illud proprium habent, ut si tibi appareat fenestra aliquanto altior, ita ut dubius sis de præsentia debita; tunc, quanta potes contentione vocis, moribundum absolvas, sub conditione tamen (quæ sane conditio si mente retineatur, sufficit) ut in similibus dubiis, fieri posse, diximus in Meth. Conf. l. 2. c. 10. n. 8. animo semper iterum absolute illam cum suis debitis conditionibus, sive per se, sive per alium conferendi.

SECUNDA QVÆSTIO.

§. III. De Præcepto dato Medicis circa Confessionem Egrotantium.

1. Hæc commode reducitur illud Præceptum Ecclesiasticum, quo Pius V. sup. Gregem præcepit, ne Medici

Medici incipiant ægrotos curare, nisi eos moneant de faciendi peccatorum confessione, neque eosdem ultra tertium diem visitent, nisi ipsi de confessione f. & a confiter, per testimonium Confessoris scriptis datum, additque, ut Medici, antequam Doctoratus gradum assumant, hoc præceptum, se observaturos, jurent.

2. Profecto multa ex his temperavit ipsa consuetudo. Ita Suarez de *Pæn.* d. 35. *secl.* 3. n. 5. Sanch. 3. *Sum.* c. 10. & Scottia in *conf.* Pontificii *epist.* 88. *Theor.* 215. Primò ergo id intelligitur de morbis periculosis. Secundò, sufficit testimonium domesticorum, vel ipsius ægroti, si appareant fide digni. Tertiò, satis erit, si Medicus adnoceat ægrotum per alios. Quartò, si ægrotus est obstinatus in respuenda Confessione, non est deferendus à Medico, si ipso se retrahente, grave periculum infirmis incurrat, sicuti, nec deferitur ægrotus Turca, qui obstinate respuit Baptismum, quia id esset contra charitatem. Pius autem jubet, ægrotum deferri, quando desperationis timore resipiscentia speratur infirmi, His autem dictis non obstat juramentum, datum à Medicis, illud enim intelligitur dari, secundum usum receptum.

CAPVT III.

De Potestate Ordinis, quoad absolvendum.

1. **N**ostrium hæc non est confirmare contra Hæreticos, solum Sacerdotem Ministrum esse legitimum Sacramenti Poenitentiae; id enim est ab Eugen. IV. in *Decret. Fidei*, & à Tridentino *sess.* 14. c. 6. manifestè definitum. Quare suspectus est de hæresi, qui sive Clericus, sive Laicus, cum non sit Sacerdos, Sacramentum Poenitentiae administrat, & puniendus ab Inquisitoribus, & eisdem à Fidelibus denuntiandus erit.

2. Et quidem Urbanus VIII. *Apostol. Offic.* Lege etiam Bullam Greg. XIII. & Clem. VIII. de eadem hac re, addidit committentem hoc crimen, hoc est absolventem peccata, ut etiam celebrantem Missam sine Sacerdotio, si complevit ætatis annum vigesimum, debere dari Curiae seculari, ut debitæ poenae puniatur.

3. Nota quatuor. Primò, in Hispania, atque adeo in Sicilia Inquisitione non solere, ut ait Carena *l. mox citand.* poenam mortis imponi, sed alias mitiores poenas, etiam si complevit, id est audiendo peccata, & ea absolviendo, Sacramentum hoc ab ejusmodi non Sacerdote administratum fuerit.

4. Secundo nota, hunc non Sacerdotem, sic delinquentem, fieri irregularem, immò, si delictum notorium sit, etiam infamem ex De Lugo de *Sacr.* d. 18. n. 14. dicente hanc esse veriorē sententiam, citantēque Suar. lege iterum Theaur. de *pœnis Ecclesiasticis V. Absolvo* c. 1. Sed irregularitatem hanc negat Leander de *pæn. tr. 1. c. 5. disp. 11. quest. 6.* quia non est jure expressa. Verum ego cum distinctione loquor, ut fuso declaro in *tr. de Irreg. ubi de irregul. ex prava ordinis usurpatione*, ac Laicum omnino ab irregularitate liberum, non vero Clericum, saltem quoad effectum.

Tertio nota. Si non Sacerdos nequaquam se fingat Sacerdotē aut, non velit usurpare officium Sacerdotis, sed ut merus Laicus, putans v. g. se Laicum, (ut certè, aliqui ex vulgo satis imperiti iudicant) posse moribundum absolvere, & à peccatis ipsum absolvat, hic certè, ut docet cum Gasp. Hurt. d. 2. de *irreg. diff.* 1. n. 5. De Lugo ibidem, non incurreret irregularitatem, non solum, propter bonam fidem sic operantis, sed quia ad hanc irregularitatem incurrendam (idem videtur consequenter dicendum quoad alias poenas) requiritur, quod non Ordinatus exerceat illum actum absolvendi, tanquam Ordinatus.

Quartò, Quid si quis non Sacerdos incipiat audire Confessionem, sed non conferat Absolutionem, incidet, ne in prædictas poenas.

Respondeo, vel agis, an hic sit denuntiandus Inquisi-

tori? vel agis, an sit poena mortis condempnandus? primo, consentient Carena de *Off. Inquis.* l. 1. c. 1. & Salles Inquisitione lib. 1. c. 1. R. 1. c. 1. de hęc etiam Tribunal spectat cognoscere de crimine condempnandi & de attentato. Si de secundo, Salles l. c. cum Salles & Freita affirmat, esse poenam mortis puniendum, non adest Hispanica Inquisitionis mitigatio, quomodo indicavimus. Carena autem l. c. cum Salles Acuña, & Sanctarello id negat. Vtique sententia probabilis est, sed probabilior hæc secunda, quia contra tur de poenis, strictior est legum interpretatio facienda. At qui solum audit peccata, & non absoluit, non est strictior, & propterea administrare Sacramentum Poenitentiae.

CAPVT IV.

De Iurisdictione necessaria ad absolvendum.

§. I. Quid ea sit?

1. **I**urisdictione in communi ex Azone. Est potestas publico introducta, cum necessitate iuris dicitur, & aequitatis statuenda. Seu clarius, Est potestas dicitur, & proferendi sententiam, absolvendo à delictis, vel imponendo poenam.

2. In nostro igitur casu iurisdictione est potestas legitima Superiore (quis ille sit dicitur §. 2.) ad iudicandum, per quam tanquam in suos subditos, possit actus Sacerdos reducere in actum eam potestatem absolvendi à culpis, & poenitentias in iungendi, quam habet Ordine Sacerdotij.

3. Hanc Iurisdictionem, quam potestatem Civitas appellare solemus, esse ad absolvendum necessarium, quæ adeo nequaquam valere Absolutionem sine illa, non mis diserte docet Trident. *sess.* 14. cap. 7. id autem Christus Dominus instituit, quia hoc Sacramentum Poenitentiae conveniens fuit, ut exerceatur per iudicem iudicii, in quo non valet sententia, nisi à Iudice iurisdictionem habente feratur. Considero igitur ego potestatem Ordinis esse, tanquam gradum Doctoratus per quem fit homo habilis in actu primo ad exercendum officium iudicis, potestatem vero Iurisdictionis (addita approbatione, de qua in cap. sequenti) esse perinde, ac momentum iudicis datum à Superiore, per quod fit in actu secundo Iudex habens jus iudicandi, id est, vel absolvendi vel puniendi. Lege Suar. alioque d. 16. de *Pæn. feli. Coninch. de Sacr.* d. 7. dub. 2. Averfam de *Sacr.* d. 16. De Lugo *Pæn.* d. 15. *secl.* 2.

4. Porro ex eo, quod Iurisdictione est necessaria, sequitur, Sacerdotem simplicem, id est eum, cui non commissa lata est, nulliter absolvere.

At, incurrunt poenam aliquam, si tamen absolvent Confessionibus, & à celebratione Missæ, per suspensionem ferendam. Lege Thef. de *pæn. Eccl.* p. 2. f. 166. cap. 2. non vero latæ sententiae. Non fieri irregularitatem merito docet De Lugo, de *Pæn.* d. 18. *num.* 14. *per quod* irregularitas (adde) & alia poenæ cap. præcedenti dicta sunt contra non Sacerdotem, at hic, de quo loquimur, iam Sacerdos est.

§. II. In quonam consistat ordinaria iurisdictione absolvendi à peccatis?

1. **N**on obstantibus in præcedenti §. explicatis, sunt casus, in quibus simplex Sacerdos absolvere rite potest. Primus, si ad ipsum accedat poenitentis solis peccatis venialibus laborans. Secundus, si ad eundem accedat, habens sola mortalia, alias legitime de rectè absoluta. Tertius, si vergeat necessitas eo, quod infra latè explicabimus.

Hanc tertiam potestatem concessit ex communi for-

tenentia simplici Sacerdoti pia Mater Ecclesia. Secundam vero, & primam, licet Valg. de Penit. quæst. 93. art. 1. d. 6. contendat datam illi esse immediate à Christo Domino in Ordinatione Sacerdotis, atque adeo esse hanc potestatem inbitam in potestate Ordinis; tamen probabilius est, secundum De Lug. de Penit. l. 8. num. 47. & 49. Coninch. de Penit. l. 8. n. 17. & Hurd. de Penit. d. 10. diff. 10. eam dari ab Ecclesia, nam propterea posset illum tollere Summus Pontifex, non vero inferior Prælati, cum ea sit concessa à Superiore omnium.

2. At verò loquentes absolute de Iurisdictione absolventi à mortalibus, de qua deinceps sermo semper erit. Primo eam in Summo Pontifice pro toto orbe reſidere, & eadem à nullo limitabilem, quia illam accepit à Christo Domino, nimis stolidus eſſet, qui negaret.

3. Secundo, Episcopus in ſua Diœceſi habet etiam Iurisdictionem Ordinariam, & quidem verosimilius immediate à Summo Pontifice.

4. Tertio, Parochus in ſua Parochia. Vide n. 13.

5. Quarto, Abbates, Prioresque proprium territorium habentes gaudent etiam Iurisdictione quaſi Episcopali in illo territorio. Huc item reducuntur Cardinales in Eccleſiis ſui Tituli.

6. Quinto, Legati, seu Nuncij Apostolici in ſua Provincia.

7. Sexto, Prælati regulares in ſuis ſubditos, puta Generales, Provinciales, Superior localis.

8. Septimo, Archiepiſcopus in Diœceſi ſui ſuffraganei, ſed ſolum, ut ait Suar. d. 2. de Pen. ſec. 2. num. 13. & 14. & Barb. de Poſſeſſ. Ep. p. p. l. 1. n. 47. quando eam actu viſitat, quare tunc ſolum poterit audire Confeſſiones, ſciri, & aſſiſtere Matrimoniiſ ſubditorum ſui ſuffraganei. Quando autem actu non viſitat, ſolum, ut vult Iur. l. 6. n. 24. tunc poſſet, quando iniuſte ſuffraganeus Episcopus abſolutionem denegaret.

9. Octavo, Vicarius Generalis Episcopi habet etiam Iurisdictionem ordinariam, non ſolum pro foro externo ſed etiam pro foro Sacramentali, Sanchez l. 3. marr. d. 29. hoc eſt in adminiſtratione Sacramentorum ſed vivente ſuo Episcopo dumtaxat, nam eo mortuo, vel amoto ab officio, vel ejus Iurisdictione ſuſpenſa per cenſuras caſſat, vel ſuſpenditur & Vicarij Iurisdictione.

10. Nono denique, Vicarius Capituli, ſede vacante eandem Iurisdictionem habet, quia Capitulum ſuccedit Episcopo in omni eo quod ſpectat ad Iurisdictionem. An prædicti Vicarij Episcoporum, vel Capituli hanc Iurisdictionem, ut & ad caſus reſervatos habeant ex conceſſione Generalis Vicariatus, dicam infra in tr. de caſibus reſerv. l. 19. §. unico, à n. 9.

11. Vicarios foraneos nulla ejuſmodi Iurisdictione gaudere, re non ignorare puto, ſicuti etiam, nec Abbatifam pro ſuis Monialibus, nam hæc non habet propriam Iurisdictionem, ſed ſolam domeſticam gubernationem, ut recte notat Thomas Hurtadus l. mox citando num. marginali 2022.

An prædicti ſuam hanc ordinariam Iurisdictionem, poſſint aliis delegare?

12. Prædicti omnes, ſi ſint Sacerdotes, poſſunt ſuis miniſtrare Sacramentum Pœnitentiæ, & item poſſunt etiam Sacerdotes non ſint, aliis Sacerdotibus ſuam potestatem delegare. Regula enim generalis eſt, eum, qui potestatem habet ordinariam, eandem poſſe aliis delegare.

13. Dico. Ergo Parochus poterit dare licentiam ſimplici Sacerdoti, ut miniſtret ſuis Parochianis hoc Sacramentum. Reſpondeo. Nego conſequentiam; nam ad hoc Sacramentum adminiſtrandum præter Iurisdictionem, requiritur Approbatio Episcopi, de qua late mox. Parochus ergo poterit quidem ſuam Iurisdictionem delegare (Vide de hoc, quod dicam cap. 5. §. 3.) hanc enim potestatem habuit à Sacro Textu, C. omnis viriſque ſe-

cus de pœnitentiis in 6. Neque ea fuit unquam revocata ſed quia non poteſt approbare, (hoc etiam pertinet, ex Tridentino ad Episcopum, ut paulo poſt videbimus) ideo non poteſt ſimplici Sacerdoti dare completam potestatem adminiſtrandi hoc Sacramentum, ne pro Parochianis quidem ſuis. Non ergo ſequi poſſum aliquos aſſerentes. Vide Th. m. Hurtad. T. 2. Variar. Quæſt. tract. 12. c. 1. §. 2. dub. 1. num. marginali, 2023. alioſque quos reſert. Sed rejicit Diana Part. 1. l. 1. r. alt. 2. r. ſol. 13. §. Quæro 5. etiam poſt Tridentinum poſſe; Sequi, inquam non poſſum, quia ſaltem uſus antiquus, quo nemo, quantum ſciſe poſſum, ex Parochiis hanc potestatem ſibi vendicat, interpretatio eſt tacita, ea ipſos carere.

Dixi, ſimplici Sacerdoti, nam, an alteri Parocho quæram mox cap. 5. §. 3. n. 5.

14. Illud hic obiter ſciro, quando Episcopus tibi conſert licentiam audiendi Confeſſiones, duo tibi conſerre, nimirum Iurisdictionem, & approbationem, niſi expreſſe explicet ſe vnam dare, & non alteram. Ratio eſt quia illud (conſero, ſeu do tibi licentiam) vtrumque involvit.

§. III. Explicatur diſtinctius, quibuſnam prædicti poſſint miniſtrare hoc Sacramentum.

1. Quoniam dictum eſt, prædictos poſſe ſuis ſubditis miniſtrare Pœnitentiæ Sacramentum, inquirimus in præſentia, Equinam ſit exiſtimandus ſubditus in hac materia?

Habitationem permanentem, habentes.

2. Dico, certum eſſe (De hoc, & ſequentibus late Sanchez lib. 3. de matrim. num. 23.) eos qui in hac Diœceſi, vel Parochia habent domicilium originis, & habitationis, hoc eſt eos qui hic nati ſunt, & hic permanenter habitant, eſſe in hic mareri ſubditos huius Episcopi, vel huius Parochiæ, & ab his poſſe illos recipere Sacramenta & conſequenter abſolutionem, Patet, quia hi ſunt maximè ſubditi.

3. Quid ſi hæc duo, hoc eſt nativitas, & habitatio non ſint conjuncta; Reſpondeo. Si hic domicilium fixum quis habeat, licet hic natus non ſit, poteſt ab hoc Episcopo, vel Parocho recipere Sacramenta. Contra verò non poteſt, ſi alibi fixum habeant domicilium, ſolum ex eo capite, quod hic natus fuerit. Ratio eſt, quia in priori caſu eſt ſubditus, non in poſteriori. Neque obſtat paritas ducta ab ordinatione, quæ poteſt haberi ab Episcopo illius loci, ubi qui natus eſt juxta ſuo loco dicenda l. 7. de Ordine c. 6. §. 1. à n. 6. Non obſtat inquam, quia id conceſſum eſt ex peculiari diſpoſitione Pontificia, C. cum nullus ad Temp. Q. dinationum in 6. quæ ſimilis non invenitur eo capite, &c.) propter illa quæ dicenda ſunt mox præſertim num. 25.

4. Sed quæres, Quando nam domicilium fixum quis in hoc v. g. loco habere dicendus eſt?

Reſpondeo. Quando aſſunt indiviſibiliter hæc duo: Primo, quod animum is habeat perpetuo hic manendi, & Secundo, quod in actu materiale domicilium huc tranſtulerit; ſtatim enim atque hæc duo aſſunt, dicitur quis ſimpliciter, & absolute huius loci habitator.

5. Pari modo, ut quis deſerat domicilium, duo etiam requiruntur indiviſibiliter. Primo, animus hic non habitandi, & actualis, materialisque tranſlatio. Vnde ſi animum habeas hinc diſcedendi, ſed nondum diſceſſiſti, tuam ſedem tranſferendo, ſubditus adhuc permanes huius Episcopi. Nora autem, animum permanendi in prior caſu, & animum diſcedendi in poſteriori ſufficere cum dicta tranſlatione ad prædictos effectus pro foro interno, at, pro foro externo requiritur probatio, & per aliquos, decemalis habitatio de qua re dicto Tractat. de Ordine.

6. Quæret curioſus. Si quis incolat domum ſtram in conſinio duarum Parochiarum, in cujuſnam Parochia dicitur

dicetur domicilium habere, & consequenter cujus erit
parochianus?

Respond. o, In ejus Parochia, in qua patet porta principalis, magisque frequentat illius domus, quia ex aditu indicatur de domo, cui cedat. *l. ei cui ades, ff. de legatis 2.* Ita Barbosa de potest. *Episcop. Alleg. 32. n. 7. f. & de potest. Paroch. cap. 21. n. 43.* Quid si in eodem casu utraque porta sit æquæ principalis, ut in magnis domibus aliquando evenire contingit?

7. Respondeo. In utraque, quia in more, & victu humano, utriusque Parochiæ dici habitator recte potest. Vide *mox num.* 13.

Habitationem transeuntem habentes

8. Hæc de habitatione permanenti, dicamus nunc de transeunte, An scilicet, & quando, transeuntes per aliqua loca, vel peregrè ad aliquem locum euntes connumerentur inter subditos illius loci, ad effectum, vt possint Sacramenta ibi recipere.

Quatuor modis ejusmodi transitus contingere potest qui separatim sunt à nobis, doctrinæ clarioris gratia, distinguendi.

9. Primo, *an*, Si tu retinens animum hic permanentem habitandi,divertis in aliam Dioccesim, seu Parochiam, animo ibi permanendi pro maiore parte anni, vel etiam per aliquot annos, sed finito negotio, v.g. studio, litæ, &c. intendis ad locum tuum reverti, quo pacto dicetur in alia Diocesi, vel parochia habere quasi domicilium, sic inquam, si te habes, potes absolvi, atque assistentiam tui maritonij habere, cæteraque Sacramento recipere, tum ab Ordinario tuæ permanentis habitationis, tum ab Ordinario tui quasi domicilij, vel ab eorum legitimis delegatis, censuris enim vitroque subditus, Ita Sanch. lib. 3, de Matrim. disp. 23. Bossius de Matrim. c. 4. n. 8. Aversa q. 64. de Sacram. in commun. sect. 6. Imo si in loco tui quasi domicilij invenierit Parochus tuæ permanentis Diocesis, seu Parochiæ, posses ab illo Sacramentum Pœnitentiæ obtinere: cætera vero Sacramenta per accidens, non posses, saltem regulariter, quia, cum ex se conferantur cum publicitate, præiudicium generaret Ordinario præsentis loci.

10. Secundo. Si tu, retinens animum habitandi in tua Diœcesi, divertis ad aliam pro brevi tempore, vel ob creationem, vel, ut loquitur Textus, *is qui, de Sepulchro* n. 6. ad ruralia opera ibi exercenda, quo pacto vocaberis Hospes, & Peregrinus, quæ etiam sunt omnes itinerantes brevi in Patriam reversuri. Si (inquam) sic te habes, non potes ex vi juris absolvi, nec recipere assistentiam tui Matrimonij, nec alia Sacramenta, nisi à tuo Ordinario, quia illius est tantummodo subditus: nam propterea in eodem Textu dicitur hujusmodi Hospites, si decedant; non electa ab ipsis sepultura, non debere sepeliri in Ecclesia, vbi decedunt, sed in sua Parochiali.

11. Dixi autem (ex vi iuris) nam ex consuetudine, & interpretativo consensu omnium Ordinatio, potes Sacramenta necessaria, etiam, & in alia, vbi peregrè degis, recipere; purà Sacramentum Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis. Id extendit contra communem sententiam Pontius l. 1. de matr. c. 7. §. 1. ad assensum Matrimonij, imò, & ad Dispensationes; sed mihi difficile apparet, in his non necessariis adesse consensum illum. Nam propterea in praxi non audeo Pontij sententiam amplecti, de qua re iterum, cum de dispensatione Irregularitatis.

12. Quoad hoc igitur Pontium non sequor, sequor tamen illum quoad alud. Tamen si enim nonnulli doceant, si quis in aliam Dioccesim se confulto transferat, ut absolvatur à peccatis per alium, quam per suum proprium Pastorem, cui non vult sua peccata exponere: Nonnulli inquam doceant, hanc nulliter absolutionem recipere, quia in hoc casu, ubi intervenit mala fides, & dolus, non præsumitur consensus proprii Pastoris, cum

neini sua fraus patrocinari debeat; tamen meritis
tius i. e. cum aliis factis probabiliter docet, et valde
licite hunc abſolutionem recipere, quandoque in
luris. *Namque videtur dolo facere, quando quis*
Cum ergo vniſuique jus habeat ad eundem alium
a ſuo, bique in ſtatu gratie ponere, qui in ſtatu
frande, dolo vitior nullo. Adde, Episcopos nunquam
ſui hujus diſſenſu in dicto caſu, ne exiguum
ſignum offendiſſe.

Habitationem aequalem in duobus locis habent

13. Tertio, Si tu pro vna equali anni parte, a. hyeme, moraris in vno loco, v. g. Panormi, et per v. g. estate in alio, v. g. Montis Regalis, ab vtroque loci Ordinario, seu Parocho, Sacramenta tua recipies, quia tunc, tum ex jure, tum ex Doctoribus *Cap. Sepul. in 6. quidam Sanch. l. 3. de matr. d. 42. censens licet duplex domicilium, ita, ut probabilissimum sententiam ut ait Sanch. l. c. cum Nav. Henric. item G. de v. d. 64. num. 2.* Aversal *supra cit.* ut dum hyeme v. g. Panormi, possis ea recipere, tum ab Ordinario, tum ab Ordinario Panormitano, tum ab Ordinario Montis Regalis; & dum estate moraris Montis Regalis, possis tum ab Ordinario Montis Regalis, tum ab Ordinario Panormitano; Id enim totum affert, habere vtroisque domicilium, Atque hinc constat, quod modo n. 7. dixi de habitante in domo sua in fine duorum Parochiarum existentibus duobus paræque Parochialibus.

Nullam habitationem habemus.

14. Quarto denique, si tu sis vagus, hoc est non
dum habeas animum alicubi residendi, five quia in
dissemper vagari, five quia relicta tua habitatio
nondum pervenisti ad locum destinatum, vel inquam
in quoniam loco residere debeas: Si inquam, a quo
habeas, pores, inquit Sanchez *dist. lib. 6. de maritu*
diff. 15. num. 5. ubique recipere Sacramenta, quia non
est major ratio de vno loco quam de alio, et ratio po-
te brevis mora qua in vno loco inventis, adducit po-
te. Hæc quoad effectum Absolutionis, nam quoad sub-
stantiam Matrimonii, dicam *infra lib. 8. de maritu*
trati. 6. cap. 2. §. 5. a num. 10. et quoad ferendas censu-
ras dicam in *tratu de Excommunicatione, et quoad libe-*
ripiendos Ordines dicam in trati. de Ordine. lib. 7. de
cap. 6. §. 1. a num. 6.

§. IV. De Delegatione Jurisdictionis absolventi à p^{re}lat^{is}, qua fieri à Summo Pontifice solet.

1. **D**ixi tantummodo observationes circa hoc
medium sunt afferendæ. Prior. Cum concessio
a Summo Pontifice, ut Religiosi ab Ordinario approba-
ti, valeant excipere Confessiones omnium Fidelium,
possent ex vi hujus clause excipere confessiones etiam
Religiosorum, quia concessio est universalis & non
præjudicium affertens: tamen quia quærentes Religi-
osos habet peculiare privilegium, ut ejus Religiosi non
descripant Pœnitentiæ Sacramentum ab aliis extra ordi-
nem, ideo ipsi hodie excluduntur ab illo privilegio
universalis, ut Suar. *t. 4. de Relig. art. 8. lib. 1. cap. 3.*
Layman, *lib. 5. tract. 6. cap. 10. num. 19. In Compend. Pri-
or. Soc. p. Absolut. §. 1.* adnotatur, Ita in Societate expressa
a nostro Patre Generali nobis caveatur, ne quis no-
strum absolvat Religiosos sine suorum Superiores au-
thentia.

2. Secundo, prædictam Jurisdictionem, seu potestatem ad absolvendum, ita delegat Summus Pontifex Religiosis singulis, ut hi eam communicatam habere debeant immediatè à suis Superioribus. Sed de hoc infra latius cap. 5. §. 2. à num. 27.

§. V. Nonnulla de Delegatione Iurisdictionis absolventi a peccatis, quæ ab Episcopo, vel similibus Prælati emanare solent.

Quandoquidem Religiosi, ut modò vidimus præcedens num. 2. prædictam Iurisdictionem absolventi habent à summo Pontifice, medianibus suis Superioribus quæret quis, an possint nihilominus eundem immediate habere ab Episcopis, pro ipsorum Episcoporum ovibus, sine ulla dependentia ab ipsorum Religiosorum Superioribus. Respondeo. De hac re agum paulo inferius L. c. a. n. 28.

Quæres Secundo. Si quis Prælati compulsi per metum gravem, concederet hanc iurisdictionem absolventi (idem de Approbatione) validane esset collatio, atque adeo Confessio, & Absolutio? Respondeo. Validam esse, docet Sanch. l. 3. matr. d. 39. n. 13. & Castrop. l. 1. n. 2. d. 1. p. 9. n. 6. cum aliis, quia gesta per metum sunt voluntaria absolute, licet indirecte involuntaria. Sed invalidam esse, merito ait. Pont. l. 4. c. 8. n. 13. Lud. à Cruce in exp. Bull. Cruce. c. 2. d. 2. n. 6. Azor. Salas, alique relati à Castrop. l. c. quia concessio Iurisdictionis est quedam donatio, at donatio meticulosa invalida est, ut nos diximus in Tract. de promissione c. 2. & universaliter l. 1. in Decret. c. 5. a. n. 14.

3. Absolutionem Excommunicationis Suspensionis, & Interdicti per metum datam: esse item invalidam, cum de Excommunicatione, Absolutionem autem a peccatis (ut id etiam obiter scias) per metum collatam, validam puto cum De Lugo de iustit. d. 22. n. 128. quia Baptismus simili metu collatus, ut etiam alia Sacramenta valida sunt. Et confirmatur, nam quamvis Salas l. 2. Tract. d. 3. sec. 1. n. 27. putet, sententiam per metum datam, esse eo ipso irritam, Castrop. tamen l. c. num. 7. & Azor. Apud Castrop. l. c. verius putant esse validam, quia nullibi in iure invenitur irrita. Cum ergo Absolutio naturam sententiæ sequatur, nec erit ipsa irrita, licet metu collata. Simili modo Dispensationes, & signate Dispensationem Irregularitatis, metu concessam, validam esse, putat De Lugo, quia nimirum nullibi in iure irrita pronuntiatur.

4. Quæres Tertio. Quid si eadem (ut & Approbatio) errorqueatur per dolum, v. g. per commendationem, falso concinnatam, quasi alicuius Principis?

Respondeo. Puto esse validam, quia commendatio ejusmodi non videtur esse causa finalis, sed solum impulsiva; non enim verisimile est, Episcopum nolle dare licentiam excipiendi Confessiones, si commendatio falsa esset; sic enim, cum sint frequentes ejusmodi commendationes, exponerentur Confessiones multis periculis nullitatis. Ita in simili Sanchez leg. 1. matr. d. 39. a. n. 11. de licentia Parochi, data ad assistendum Matrimonio.

5. Recte autem hæc dicta sunt de exemplo dato commendationis falsæ, deque similibus. Cæterum si dolum, ut etiam error, sit concernens ad causam finalem, vel ad aliquid substantiale, ut si v. g. per dolum, vel errorem Episcopo submittatur unus pro alio, nemo dubitat, licentiam esse prorsus invalidam.

6. Quæres Tertio. Si iniuste Episcopus denegat iurisdictionem (idem si Approbationem) Sacerdoti, possitne presumere ejusmodi Sacerdotem illam nihilominus acquirere? Respondeo. Non possumus: quod certissimum est de Sacerdote seculari. De Regulari dubitant nonnulli, verum de hoc infra §. 4. a. n. 49.

7. Quæres Quarto. Ut à me acquiratur Iurdictio delegata, debetne mihi esse nota ejus concessio? Respondeo, ita puto cum Coninch. & Sanchez ap. Delug. d. 19. de penit. num. 17. quia debet à te acceptari, quæ acceptatio esse non potest, nisi concessionem scias. Illud tamen fateor, quando concessio est facta Religioni, eo ipso, quod Religionem professus es, omnia te privilegia, atque adeo hanc potestatem absolventi te acceptasse. Vide, quæ de quæstioncula, huic affini, dist.

Part. III.

cam infra in Tract. de casibus reservatis cap. 9. §. 1. n. 18.

§. VI. De Acquisitione Iurisdictionis absolventi ex Ratihabitione.

1. Si quis Sacerdos simplex aliquem à mortali absolvet hoc manet v. g. si probabilitè, si certo putans, quod hodie s. ro, vel cras, vel perendie, &c. Episcopus ratam, & firmam habebit ejusmodi Absolutionem, diceretur absolvere Ratihabitione de futuro: & nec est proprie Ratihabitione.

2. Si autem idem Sacerdos absolveret, quia probabilitè, vel certo putaret, heri v. g. Episcopum, quamvis non expresse, tacite tamen concessisse potestatem ad ejusmodi absolutionem, vel pari modo, si nunc, dum datur Absolutio, putaret, Episcopum consentire, eæ non dicerentur proprie Ratihabitiones, sed licentiæ præsumptæ, & improprie solum dicerentur ratihabitiones. Querimus ergo, An iurdictio absolventi delegatur aliquando alicui per Ratihabitionem? & prius quidem de propria, tum de impropria decernamus.

3. Dico Primò, nunquam delegari per Ratihabitionem propriam. Quare in casu dicto num. 1. Ille Sacerdos (quidquid alicui apud Suar. d. 26. de pen. sect. 1. num. 13. dicant) semper nulliter absolvet. Ita communiter Doctores ut Suar. Vasquez alique cum Delugo de penit. d. 19. n. 21. Ratio est, quia (abstrahendo, an in aliis materiis Ratihabitione de futuro validè actum) in casu nostro est peculiaris ratio, quæ obstat, id est ratio Sacramentis. Cum enim Sacramentum non possit esse in suspensio, nec dependens à consensu futuro Superioris, non poterit consensus futurus sufficere ad validitatem absolutionis: vel enim illa absolutio hoc matie collata fuit valida, & sic non indigebit consensu futuro; Sacramentum enim semel validum non potest fieri per humanam potentiam invalidum. Vel fuit invalida (ut certè est, quia non processit à potente absolvere) & sic non potest fieri valida postea, quando non est: licet enim aliquando antea invalidi possint deinde approbati, & fieri validi per Ratihabitionem, id accidit in iis actibus in quibus vis potest facere, ut dicti actus incipiant valere, quando ponetur aliqua conditio; tunc enim ius facit, ut valeant, seu habeant effectum, ac si ab initio validi fuissent; id, quod Iurista explicant, dum dicunt, valorem retrorè. hi per Iurisdictionem ad tempus præcedens, sicuti qui hodie ratam habet percussione Clerici suo nomine heri factam, excommunicatur, ac si heri consensum præbuisset, iuxta illud Reg. 10. de Reg. iur. in 6. Iuris pronuntiatum. Ratihabitione retrahitur; & mandato comparatur. At in Sacramentis à Christo institutis hæc fictio ab humano iure, ut ex se patet, fieri non potest.

4. Dices. Cui licet v. g. proprii Parochi præsumpta de futuro sufficit ad Eucharistiam, vel Extremam Vnctionem alicui ministrandam, ut etiam similis licentia Prælati sufficit, ut Religiosus, aliquid expendendo, non peccet contra Paupertatem, non autem sufficit in casu nostro similis licentia præsumpta de futuro?

5. Respondeo. Rationem modò indicavi, quia in casu nostro licentia requiritur ad validitatem actus, quæ validitas non potest esse, nisi actus fiat à potente illum facere. Si ergo hunc actum non habetur Iurdictio absolventi, cum actus exeat à non potente, invalidus omnino erit. At in prædictis exemplis administratio Eucharistiæ, & administratio Extremæ Vnctionis validè sine actuali licentia Parochi sunt, cum licentia non pertineat ad validitatem dictorum actuum. Et quamvis, si fierent sine dicta licentia, illicitè fierent, tamen nunc, quia adest præsumpta Parochi, licentia, iam purgantur à ratione illiciti. Expensio item illa, in alio exemplo, est quidem invalida, quia non est à potente alienare, sed quia non est Sacramentum, nullum est inconveniens, si incipiat valere, quando ponetur consensus Superioris.

D

6. Dices

non habuisset, sed tamen communiter Parochus existimaretur, quia cum suis v. g. literis se Parochum finxit, hic sane communem errorem haberet, non vero titulum, ne coloratum quidem. Hac terminorum explanatione præmissa.

2. Affero cum Sanchez, l. 3. matr. d. 12. Mascard. de prob. c. 648. Sperello dec. 3. aliisque passim: Communem esse doctrinam, Sacerdotem simplicem habentem titulum coloratum, & simul errorem communem, sufficiens iurisdictionem esse instructum ad absolvendum. Ratio ducitur ex benigna interpretatione voluntatis pie Matris Ecclesie, quæ, propter utilitatem publicam, & ne magni subinde scrupuli, & turbationes enascerentur, non solum pro suscipiendis hoc Sacramentum Pœnitentie, verum etiam pro suscipiendis alia ministeria indigentia iurisdictione in Ministro, ut etiam pro assistentia Parochiali Matrimonii, imò & pro quibuscunque actibus à iurisdictione Ecclesiastica dependentibus, voluit conferre veram iurisdictionem iis, qui capaces illa sunt, instantibus, dicto communi errore, tituloque colorato. Cum igitur hæc tria adsint. Primum, iurisdictionis, seu potestatis collationem dependere ab Ecclesia. Secundò, error communis, titulus coloratus, semper aderit certa iurisdictione ab Ecclesia collata, atque adeo ille, cui prædicta tria favent, valide actus ab ipsa procedentes exercet, valide, inquam, nam illicite mortuiter (nisi ab ignorantia inculpabili excusetur) non est dubium, quia usurpat iurisdictionem, quam ex se non habet, sed solum posita ipsius malitia, quasi invita, concedit Ecclesia.

3. In ejusmodi benignitate exercenda, imitata est Ecclesia ius Civile humanum, L. Barbar. ff. 3. de officio prætor. quod etiam habetur l. si Arbitr. C. de sent. & Interloc. illudque visa est canonizasse, id est recepisse in Sacris Canonibus. In Syn. Rom. relata c. 1. §. 7. Cum enim quidam servus qui apud Romanos incapax erat dignitatum, obtinisset Præturam, & deinde in sua ditione multa decreta edidisset, dubitatum fuit, an ea fuissent valida, cum in iure pro nullis acta servorum habeantur, L. Quod attinet, in reg. iuris. Responsum fuit ab Ulpiano, esse valida, & non esse reprobanda, his verbis. Humanus est illa non reprobare, cum etiam potuisset Populus Romanus servo decernere hanc potestatem, sed, si servus sit, servum esse, liberum efficiat.

4. Ex hoc igitur Respondeo, quoties est error communis, Titulusque putativus, qualis esse in prædicto servo putabatur, toties à iure Civili intelligitur illi collata potestas. Ius ergo Canonicum Civilia iura in hoc imitatur, atque in simili errore, & titulo iurisdictionem necessariam tribuit, idque tum in foro interno, tum externo, tum in causis temporalibus, tum in spiritualibus, quia semper eadem militat legis prædictæ ratio. Sed aliqua de singulis prædictis conditionibus separatim scilicet.

Debet esse iurisdictione dependens ab Ecclesia, hoc est, quam Ecclesia conferre valeat.

5. Non potest Ecclesia (idem dic de quocunque Superiore) supplere impedimenta, quæ sive ex iure divino, sive ex iure naturali incapax hominem faciunt iurisdictione.

6. Hinc, si quis non Sacerdos absolveret, vel conficeret, quamvis errore, & titulo quocunque vallatus esset, nihil efficere, quia Ecclesia non potest facere, ut non Sacerdos valide absolvat, vel conficeret, cum sit ad hæc ex iure Divino necessarium Sacerdotium.

7. Idem dic de baptizante, & de absolvente, vel confectante sine intentione, idemque de amente, qui hæc facere attentaret, quia intentio, & mentis sanitas requiruntur de iure naturæ, imò etiam, & divino quorum defectus cum à iure humano Ecclesiæ suppleri nequeat, non possumus confugere ad titulum coloratum, communemque errorem, qui forte adesset in prædictis.

8. Contra, si quis Sacerdos sit irregularis, vel excom-

Par. 1. l. 1.

municatus, etiam denunciatus, vel suspensus, vel interdictus, vel quacunque Ecclesiastica pœna incapacitatis affectus, existimaretur autem communiter legitimus Confessarius, cum prædicto titulo colorato, valide exerceret iurisdictionem absolvendi, quia eos defectus potest tollere Ecclesia, & in hoc casu tollere proficeretur, & vult. Scio Veteres quosdam id negasse de excommunicatione, sed immerito, ut late docet, & probat Sanchez, lib. 3. de Matr. d. 22. n. 22. & deinceps.

9. De femina existimata viro, si forte assumeretur ad Pontificatum, distinguit cum communi sententia idem Sanchez, & quidem ex allata hactenus doctrina. Nam Pontifex verus non esset, quia sexus femineus de iure Divino incapax Sacerdotii, & Pontificatus, sed haberet tamen iurisdictionem aliquam, Sicut enim Ecclesia iurisdictionem aliquam confert ei, qui Sede vacante, præest loco Pontificis, ita eandem conferre, tunc conferretur femina: femina enim, ut omnes scimus, licet incapax sit potestatis Ordinis, non est tamen incapax potestatis iurisdictionis.

Debet esse error Communis.

10. Non ergo sufficit error unius, vel alterius, vel paucorum: cum contra sufficiat, si communis error esset in hac Civitate, ubi sunt acta, licet in aliis nullus esset error, nam & servus ille in L. Barbarus, notus erat servus Romæ, & tamen quia fuerat ignotus in eo loco, ubi Præturam gessit, ejus gesta pro omni loco absolute valida fuerunt existimata.

11. Sed quid, Primum, si Populus præsens incipiat dubitare de defectu iurisdictionis, ut si suboritur dubitatio, quod Parochus fuerit amotus ab officio, vel quod ejus electio fuerit nulla, &c.

Respondeo, Tunc debere inquiri veritatem: Secus esset error crassus, vel supinus, qui fere æquivaleret scientiæ, atque adeo non esset sufficiens ad iurisdictionem communicandam. Quod si, facta diligentia, adhuc sit res dubia, valebunt acta, qui dum vinci dubium non potest, prævalerit ille idem error communis, qui ante ortam dubitationem aderat.

12. Quid secundo, Si Sacerdos esset communiter existimatus v. g. Parochus, sed à paucis nullitas ejus iurisdictionis cognosceretur, adhuc respectu horum paucorum haberetur Parochus iurisdictionem?

13. Respondeo, habere, cum communi sententia docet Sanchez loc. c. num. 42. unde videri fore omnia ejus acta, dubitandum non esse, quia ad conferendam iurisdictionem non requiritur error uniuscuiusque, sed communis in Civitate, qui iam in hoc casu abunde adesse supponitur.

14. Duo tamen adverte. Primo, hos paucos v. g. te scientem hunc non esse verum Parochum, peccare mortaliter, si illum convicias, ut tibi Sacramentum administret, quia cooperaris cum peccato ipsius Parochi usurpantis scienter iurisdictionem, quam ex se non habet. Excipe urgentem necessitatem, vel aliam forte excusationem, de qua ego l. 5. in Dec. c. 1. §. 4. à n. 39. universaliter dixi.

Quod si hoc Sacramentum quod ab ejusmodi Parcho, à te cognito pro non legitimo, postulas, sit Sacramentum Pœnitentie, ultra peccatum, quod committis, certe ex hoc ipso, quod male dispositus cum actuali peccato ad illud accedis, nullam omnino, irritamque absolutionem recipies.

15. Secundo, Si pari modo ab hoc Iudice tu, qui illius defectum nescis, sententiâ in tui favorem reportas, licet reportes valide, tamen in pœnam tui delicti rescindi illa posset, & tu puniri. Quamvis enim acta illa valeant, tu tamen, ut supra dixi, illicite ab illo iudice scienter expolis, foves enim fictos Iudices in Rep. Fateor, interim, te aliquando excusari, si ejusmodi Iudicem non repellas, immo, si omnino taceas, quando scilicet

D 2 majus

maius est scandalum, & infamia oritura ex repulsa, & ex manifestatione, quam ex patientia, & silentio.

Debet adesse Titulus coloratus. Quid si desit?

16. Quando cum errore communi conjungitur Titulus coloratus, jam dictum est modo. Sed celebris est questio, an si desit ejusmodi Titulus, adsit autem solus error communis, idem dicendum sit. Secerdos v. g. nullam collationem habuit, ne in alidam quidem Parochiam, sed tamen Parochus ab omnibus communiter existimatur, validene officia Parochi administrat?

17. Certant duo Celebres Doctores cum suis affectis utrinque. Negat valide administrare Th. Sanch. l. 3. *matr.* d. 22. n. 49. dicens oppositum non esse probabile. Mart. Perez de *matr.* d. 40. *sec. 6. n. 5.* Averl. de *Sacr.* q. 64. *sec. 5.* Fag. 2. *Eccles. prac.* l. 7. § 3. n. 61. *juncto n. 73. sine Bonac. de matr.* q. 2. p. 8. a. n. 23. Boff. de *lubil. scilicet 7. casu 2. n. 152.* & multi ap. Dianam p. 2. *tr. 16. res. 43.* Basilium Pont. l. 5. de *matr.* c. 20. n. 6. Ioan. Sanch. in *selec. d. 44. n. 3.* Verr. in q. *moral. tr. 2. q. 25. n. 15.* Bauc. in *sing. casu 225.* V. sed petes 1. vocans hanc sententiam valde probabilem. Diana loc. cit. *Ref. 43.* & p. 3. *tr. 1. res. 94.* citans Molf. Delbene, Leand. Bordonium, aliosque. Piger me rescribere ea, quae ad manus ejusque sunt, viderique apud praedictos, eorumque Sectatores possunt. Satis ergo mihi sit, pronuntiare, utramque sententiam esse probabilem, quia cum Sanchez, dicere possumus hoc beneficium concedi juxta circumstantias, quae fuerunt in illo servo, de quo L. Barbarius, ff. de officio Praetoris, at ibi, & alibi cum errore communi semper invenitur conjunctus titulus coloratus. Cum Pontio autem possumus asserere, illas circumstantias dedisse quidem occasionem Legislatoribus, illud Beneficium concedendi, sed ipsi tamen absolute concesserunt, quoties evitanda est Reip. perturbatio, quae non minus sequitur, quando communi errori adnexus est titulus coloratus, quam, quando solus error communis intervenit.

18. Ex eo, quod probabile ducimus, sufficere ad conferendam Iurisdictionem errorem communem dumtaxat sequitur, Confessarium nunquam approbatum, Episcopum nunquam electum Parochum, iudicem, Tabelionem: ceterosque similes mere intrusos, multo magis Sacerdotem approbatum ad confessiones excipendas pro vno anno, eo finito, vel pro tempore incerto ad beneplacitum v. g. Episcopi, posita, sed nondum scita revocatione, Vicarium Generalem defuncto ejus Episcopo, Patronum, qui vere Iuspatronatus non habet, &c. si adsit error communis circa eiusmodi officia, licet officia, ne ex putativo quidem colore habeant, valide absolvere, Iurisdictionem exercere, assistere matrimonio, sententias ferre, praesentare, &c. ac si dicto errori communi titulus coloratus esset adnexus, quia solum communem errorem sufficere probabile est.

§. VIII. De Acquisitione Iurisdictionis ex opinione probabili.

1. SI Sacerdos ex opinione probabili, putans, se posse ministrare Sacramentum Poenitentiae, de facto administrat, validene administrat, quasi ab illa opinione probabili certam, & indubitatam acquirat Iurisdictionem? Idem quaro de similibus actibus indigentibus Iurisdictione sibi collata ad eorum valorem, si ij exhibeantur ex opinione probabili.

2. Negative Respondent non pauci, ut Salas p. 1. t. 1. *tr. 8. de consec. 27. num. 186.* & alibi. Io. Sanch. in *selec. d. 44. num. 3.* Suar. de *poenitent. d. 26. sect. 6. num. 8.* De Lugo de *poenit. d. 19. a. num. 29. Subbitans.* &c. Suar. Oviedo, Bardi, Marcant. alique ap. Verricell. *max. citandum;* ita ut non nemo ex illis dicat, contraria opinio esse valde dubiam, non nemo autem, nullo fundamentum probari. Rationes principales sunt duae. Altera,

quia, quamvis in iure concedatur, vt modo videtur Iurisdictioni, existente errore communi, tunc colorato, nunquam tamen invenies in iure eam communi sola opinione probabili. Altera, quia non possunt argumentari a pari, hoc est, ex eo, quod concedatur, quod concedatur etiam ex opinione probabili. Satis enim haec diversa sunt, cum in priore adhibetur multorum, quamvis dubitativus: at in posteriore opinio illa probabilis est, solum apud paucos sapientes, & ex altera parte ex nullo vestigio adsit in illa illius.

3. Nihilominus affirmative respondent metius plures vt Th. Sanch. de *matr.* l. 3. d. 22. n. 49. & in *l. 1. cap. 9. num. 35.* Pontius de *matr.* l. 5. c. 20. n. 7. Caltrot. l. 1. r. 1. d. 2. p. 5. num. 9. Less. l. 2. cap. 29. d. 2. H. Bonac. Filliuc. G. Hurtad. Gran. Franc. Delago. Com. alique, quos citat, sequiturque Verricell. l. 2. p. 1. Diana alios citans p. 8. r. 1. res. 93. & ita certum id patet vt Verricell. loc. cit. asserat, contrariam, hoc est, praedictam, 2. opinionem esse improbabilem, & fallam: certe nimis exaggerare dictum est, cum probabilem suam illam pollere, non sit negandum. Ratio huius sententiae, quam vt probabilior sequitur, est, quia constat apud omnes, universalem Ecclesiae Iurisdictionem conferre Iurisdictionem, seu esse signum Iurisdictionis collatae, vt clare habetur in Iure Canonico *cap. de foro competenti*, ubi Glossa, Abbas, alique, Iurisdictionem universalem Ecclesiae consuetudine omnes fere Sacerdotes (excepe paucos, & hos nimis timidos, vel indebitos mis) absolvent cum Iurisdictione probabili: ceteri Minor probatur ex testimonio Suar. l. c. num. 7. sic habet: *autem universalis Ecclesia vsus, ut Sacerdotes Iurisdictionem huiusmodi Iurisdictionem probabilem in Iure Sacramenti administratione*, Delugo loc. cit. n. 3. §. 1. *et c.* & vsus communis omnium Confessariorum, qui cum Iurisdictione probabili absolvent. Merito ergo Caltrot. loc. cit. sic diseret nostram sententiam confirmat. Quod est probabilis opinio absolventi a rectoribus, & a confessoribus assistendi Matrimonio, nullo morali periculo se expone Minister irritum facienti Sacramentum, quia Iurisdictionem Iurisdictionem non habent, habet tamen ratio cito consensu Ecclesiae, & ratificatione de praesenti, & plene Iurisdictionem ne ut actus irriti sint, & postea totos Suar. Lessum, Th. Sanchez, Coninch Poenitentiam naciunt, sic addit. Omnes enim ij, alique affirmant, opinantem ex opinione probabili se habere Iurisdictionem, Iam habere certissimam, sicuti haberet, qui ex errore & titulo praesumptio operaretur.

4. Ad primam ergo rationem in contrarium, Respondendo, nostram doctrinam non fundari immediate in aliquo Iure, sed in consuetudine, quae loci aequatur ut jam modo vidimus.

5. Ad posteriorem, Respondeo dupliciter. Primo, quicquid sit, an in opinione probabili adsit error communis, & titulus, nam nostra argumentatio solum est, vt sicuti error communis, titulusque coloratus est, Iurisdictionem ex l. Barbarius; ita opinio probabili Iurisdictionem illam tradit ex tacito consensu Ecclesiae firma consuetudine.

6. Respondeo. Secundo cum Verricell. l. 2. *loc. cit.* hanc secundam Responsum prosequente, citans in casu nostro adesse errorem communem, quia omnes fere Confessarii secute absolvent ex opinione probabili, omnisque Fideles secute absolventur. Et certe nisi secute absolventur, quae turbatio esset in conscientia Fidelium, si ij dubitarent de sua absolutione a suis Confessariis prudenter data? Hanc ergo communem perceptionem Sacerdotum, & poenitentium, si tu appelles errorem communem, ego non refragabor, nam sic communem errorem, quem tu expolis, in re nostra jam habebimus.

Præterea, quamvis modo dixerimus, solum errorem communem satis esse ad conferendam Iurisdictionem, tamen nec abest ab opinione probabilis titulus, siquidem adest auctoritas Ecclesiæ per communem praxim satis nobis explicata, dans Iurisdictionem operanti, ex opinione probabilis; quid enim aliud est Titulus, nisi voluntas Superioris se explicantis, conferre alicui potestatem aliquam moralem?

Aut ex probabili opinione unius Doctoris, & ex probabilitate solius conferatur Iurisdiclio?

7. Aversa quæst. 16. de penis, sec. 5. & Salas p. 2. r. 1. v. 8. de conf. sect. 27. num. 286. assignant duas limitationes Doctorum iam iam allatæ, nam Primo aiunt, eam admitti solum debere, quando adest opinio probabilis, quæ talis existimetur communiter à doctis, non autem admitti posse, quando solum alicui privato ea probabilis apparer.

8. Secundo, aiunt, Intelligi debere nostram doctrinam, quando probabilis est circa ius. v. g. an privilegium meum extendatur ad absolvendum hos, vel illos casus, non verò quando probabilitas est circa aliquod factum particulare: v. g. an hic, & nunc Episcopus debeat mihi facultatem excipiendi confessiones, vel absolvendi à reservatis, &c.

9. Verùm hæc limitationes ingerunt scrupulos, & fere evertunt eam sententiam, quam ipsi probabilem appellant. Ratio est, quia rationes, quæ persuadent nostram sententiam, absolute persuadent, & sine limitatione. Unde contra priorem limitationem, sic diserte loquitur l. c. n. 15. Vercelli: Quomodo cum opinio sit probabilis, si extrinsece propter auctoritatem Doctorum, si intrinsece propter solida fundamenta de novo ab uno deo vivo considerata, sicut licet ex tali probabilitate absolvi, ita & validissime. Et merito quia semper Populus accedit bona fide, & cum errore communi. Ergo non debet decipi, seu frustrari fructu Absolutionis.

10. Contra posteriorem, sic idem n. 10. concludit. Quæ eadem omnino ratio est in casu nostro, (intellige in opinione probabilis, de qua erat locutio) circa ius, ac circa factum, nam uterque error est inculpabilis, & caveri à Populo nequit. Hæc Vercelli. Et vide ingeniorum diversæ sententiarum varietatem; Aversa prædictus recipit nostram doctrinam in probabilitate iuris, & non in probabilitate facti. Malca, conf. 648. cui adde Glossam in dist. lege Barbarius, recipit in probabilitate facti, non in probabilitate iuris: Vercelli, quem nos sequimur, in utraque & quidem merito, quia est eadem in utraque ratio.

§. IX. De Acquisitione Iurisdictionis ex Subdelegatione.

1. Subdelegatio Iurisdictionis tunc habetur, quando Delegatus qui habuit immediate à Superiore potestatem, eandem alteri tertio concedit; Et licet videtur id nunquam fieri posse ex illo universali Axioma, Delegatus subdelegare non potest; nihilominus ipsi Doctores multis modis limitant dictum Axioma, præsertim quando Delegatus est à Summo Pontifice, & quando est ad universalitatem causarum, ut distinctius videre est apud Sanc. l. 3. de matr. d. 3. 1. ideo quamvis non sit de ceteris agere, tamen necessaria dicere nostram materiam de Iurisdictione ad absolvendum, non omnino est. Quoniam autem tota res hæc à vq. lantæ illius Ordinarii, qui te immediate delegavit, pendet, potuit enim ita te delegare, ut potestatem haberet alios subdelegandi, & potuit, ut non haberet, idcirco merito inquitimus, quandotam hoc erit, quando non ita?

Respondeo. Habe hæc tria documenta pro nostro iudicio breviter.

1. Documentum primum. Nisi expresse Superior te deleget ad absolvendum cum prædicta potestate subdelegandi, vel nisi conferat tibi officium, cui est annexa eius-

Pari 111.

modi Ordinaria potestas, ut in sequenti documento dicam, nunquam teste (De Lugo de pen. d. 19. n. 15. potes alium subdelegare ad absolvendum. Ratio est, quia (quicquid sit, aliquando in aliis materiis) certe in nostra, in qua maxime requiritur idoneitas personæ, tuæ personæ dumtaxat addicetur potestas, nisi tertiæ mentio fiat.

3. Documentum secundum. Si quando quis à Superiore constituatur potens absolvere, ut ei tradatur officium Ordinarii, cui scilicet officio est coniuncta potestas ministrandi hoc Sacramentum, quale est munus Episcopi, Parochi, Prælati Regularium, aliorumque supradictorum, habentium potestatem ordinariam, is non videtur delegari à dicto Superiore, sed officium Ordinarii accipere, unde iure proprio alios delegare poterit, etiam dando isdem aliis potestatem subdelegandi. At si quis constituatur loco alterius Ordinarii, non absolute, sed ut suppleat, seu exerceat officium Ordinarii, v. g. Parochi ad breve tempus, (quo pacto dicitur Vicarius Parochi) hic sane Vicarius brevis temporis, puta per quindecim dies, (inquit l. c. Delugo) dicitur quidem delegatus, sed debitor, an possit sibi subdelegare aliquem alium. Circa quam dubitationem dico, eum posse ait idem, De Lugo l. c. subdelegare alium capaxem dictæ Iurisdictionis; in aliquo tamen casu particulari, non verò universaliter. Idem dico de Pœnitentiario Summo. Idem dicit Quint. de Pen. sing. 13. n. 2. de eo Religioso, qui loco Superioris substituitur in totali administratione totius Monasterii. Idemque dicit Delugo l. c. de Vicario cum potestate universali absolvendi constituto ab Abbate, seu Superiore in aliqua distanti domo à dicto Superiore. Ratio est, quia non præsumitur Delegatus voluisse adeo rigore se gerere cum suo universali Vicario, & Officiali, ut ne in casu quidem particulari, aliquid possit supra id, quod potest Delegatus ad absolvendum, de quo in antecedente documento dictum est.

4. Dixi autem Primo, alium capaxem, nam requiritur, ut non sit excommunicatus, vel alia censura affectus, & ut sit approbatus ea Approbatione, quam dicam in c. sequenti.

5. Dixi Secundo, in aliquo tamen casu, nam non potest ad totum officium suum, quia is, qui cum pro suo Vicario, vel officiali eligit, non præsumitur tantam potestatem eidem concessisse. Excipe, nisi forte aliquid plus expresse concesserit. Aliquid amplius primo aspectu videtur concedere prædicto Religioso Substituto, idem Quintanad. l. c. etiam si per unum diem illi administratio totius domus committatur, sed si a tunc legatur, à nostra doctrina non distat.

6. Documentum Tertium. Quando Pontifex Summus concedit aliquibus, (ut de facto concessit, modo a libi explicato, Mendicantibus) Iurisdictionem pro omnibus casibus, censurisque, etiam ipsi reservatis, si sic delegati, ne pro uno quidem casu particulari poterint id subdelegare alteri. Ratio est, quia, quamvis sic sint à Pontifice delegati, & præterea ad universalitatem causarum, unde videantur posse, tamen non ita est, quia voluntas Summi Pontificis limitat concessionem ad personas dumtaxat sic delegatas, quæ limitatio etiam ex aliis coniecturis non colligeretur, certe haberetur, ex eo, quod ita usurpatum est tot annos. Religiosi enim, quavis scientissimi suorum privilegiorum, nunquam ausi sunt aliquid subdelegare de sua Iurisdictione absolvendi universaliter ipsis delegata.

7. Idem multo magis dici debet, quando inferiores Ordinarii, vel Prælati Regulares similem potestatem universalem darent alicui subdito, qui casus certe ille esset quem diximus in Documento Primo. Idemque de Confessoribus deputatis in aliqua domo Religiosorum, neque enim ille subditus, & hi deputati possunt aliquid alteri subdelegare, ut notat Quint. l. c. sing. 19. n. 10.

8. Diana part. 2. tract. 17. de Miscell. res. §. 4. docet, si quando detur huiusmodi potestas ab Episcopo alicui Prælati Regulari, posse hunc subdelegare alium pro aliquo casu peculiari. Verùm ego cum Delugo de penis,

D 3 19.

d. 19. n. 19. puto, nisi aliqua alia verba Episcopus addat significantia dictam potestatem subdelegandi, non esse sententiae Dianae acquiescendum, saltem propter dictam praxim in contrarium.

§. X. De praedicta Delegationis duratione.

1. **E**gimus, qua ratione acquiritur Iurisdictione ad absolvendum, nunc superest, ut agamus de eius duratione, quae est tractatio proportionaliter Communis ad Approbationem, vel ad similes concessioniones. Sed nobis oritur non est de hac re agere universaliter, cum solum duratio Iurisdictionis, vel Approbationis ad absolvendum, quae dependenter habetur ab Ordinario, seu Praelato, ad nostrum institutum pertineat. Porro tribus modis potest tibi ad eiusmodi Ordinario delegari, seu concedi potestas absolvendi. Primo, absolute. Secundo, ad certum tempus. Tertio, ad tempus incertum.

2. Quoad duos priores facilis est resolutio. Nam prima durat, donec legitime reuocetur, & quidem positum actu revocationis, unde mortuo, vel ab officio amoto concedente, adhuc illa perseverat, teste Sanc. l. 8. de matr. 28. n. 72. donec successor positum reuocet, quia est gratia facta. Vide omnino infra c. 5. §. 4. n. 48. ubi discas, an reuocatio haec, sine causa facta ab Episcopo, sit valida. Vide multa in hanc rem infra lib. 8. de matr. tr. 2. c. 2. §. 4. & 5.

3. Secunda etiam durabit usque ad tempus, seu terminum praecise designatum, ut ex se patet, nisi autem pari modo positum reuocetur; Adest tamen hic notandum documentum. Si enim res non est integra, hoc est, si qua confessio bona fide incepta finiri non potuit intra tempus praefixum, siue propter penitentis scrupulos, siue ob prolixam Confessionem, siue ob aliud rationabile impedimentum, si inquam, res non est integra, poterit Confessor post dictum tempus prosequi suam operam, etiam cum interpolationibus humano modo solitis, & illum absolueret, ac si esset intra tempus concessum. Ratio est, quia ex eo quod ceptum est negotium Confessionis tempore habili, radicem in Delegato fixit Iurisdictione, ut loquuntur Iura, ex rationabili voluntate concedentis; quare in illo ea perpetuantur, usque ad complementum negotij. Idem passim docent Sanchez l. 2. de matr. c. 13. n. 15. & Delugo disp. 29. de pen. num. 24. Doctores, etiam in simili concessione ex vi Bullae Cruciatæ, & Iubilæi, si quando, elapsis terminis concessionis, confessio incepta, propter aliquod impedimentum perfici non potuit. Addidi illud (bona fide) quia persuadere mihi non possum, (si id in fraudem fiat) adesse consensum Superioris ad praedictam Iurisdictionem continuandam, quicquid alij dicant.

3. Nota item cum Fag. 2. Eccl. precept. l. 7. c. 2. num. 34. aliisque, si, data Absolutione, recorderis alicuius peccati mortalis à te, ante Absolutionem commissi, te non posse absolui ab hoc Sacerdote, à quo iam expiravit omnis potestas absolvendi, cum per Absolutionem, quasi per sententiam datam, ipse iam functus sit officio suae delegationis, debebis ergo eiusmodi mortale exponere legitimo Confessario. Et nihilominus posse probabiliter haberi. Dicitur p. 1. trall. 8. ex Dicastillo, quia tunc sequens Confessio pertinet ad priorem. Sed nota, nullo modo posse pro novis, neque separatim, neque coniunctim cum praedictis oblitis, Quid si interim pecces nouto peccato? Respondeo, de hoc, & similibus solet agi in Tractatu de Iubilæo. Quare videatur Sanchez lib. 8. matr. d. 15. n. 17. distinctius De Lugo d. 20. de Poenitentia, n. praesertim 136. quae nos breuiter asseremus infra in tr. de Casibus reserv. c. 9. §. 3. Et distinctius assert Bardi de Bulla Cruciatæ in 2. edit. p. 1. tr. §. c. 6. à n. 76.

5. Quoad Tertium, quando confessio facta est ad tempus incertum, aliquanto difficilior est decisio. Et quidem eiusmodi confessio duplici solet fieri formula. Primo, per has, vel similes clausulas: *Do tibi facultatem absolvendi, donec reuocauero, vel donec aliud ordinavero*

vel usque ad aliud, & in his quidem formulis videtur ostendi, debere interponi actum voluntatis potestatis reuocationis, ut Superior concessionem remaneat in potestate si actus positivus non interponatur, perseverabit in potestate. Secundo per has, vel similes. *Do tibi facultatem soluendi, donec voluero, vel donec mihi placuerit, vel donec aliud ordinavero, vel donec aliud placuerit, & in his formulis videtur ostendi, non debere necessario interponi actum voluntatis, ut Superior concessionem reuocet, sed tunc non adfuerit, quod poterit esse sine ullo Superioris potestatis actu, quando morietur; nam eo mortuo concessio atque adeo non adest ipsius positiva voluntas, seu placitum, ita Suar. d. 26. de Poenitentia, sec. 3. Delugo d. 31. pan. n. 37. & Sanc. cum multis lib. 8. matr. d. 28. n. 72.*

6. Iam verò si de prioribus formulis sermone beamus; certum est apud omnes concessionem, factam sub illis formulis, non expirare etiam post mortem concedentis, vel post eum amotum ab officio, sed tunc debere à successore per actum positum, reuocari, vel non reuocari, Ratio est, quia si confessio est sub illis formulis, donec reuocem, vel donec aliud ordinavero, usque ad aliud, debet ut finem habeat concessio, hoc aliud, vel debet poni illa ordinatio, vel reuocatio. Si ergo non ponatur, finem concessio non habet, igitur mors concedentis, vel amotio eiusdem ab officio non fit reuocatio, nec ordinatio, &c. non expirat concessio.

7. Si vero loquamur de formulis posterioribus, sunt sententiae: Altera communior, & est Sanchez referentis lib. 8. de Matr. disp. 28. scilicet. *Monachi Covarr. Pontium quos refert sequiturque Callegari. tom. 1. trall. 3. disp. 4. p. 16. §. 5. n. 5. Merollam tom. 1. cap. 6. n. 5. 22. & Suar. de leg. lib. 8. cap. 32. docet eandem Iurisdictionis his modis factam, expirare per mortem concedentis, vel per amotionem ab officio, Ratio est, inquit, quia confessio facta per eiusmodi formulam requirit, ut perseveret continuata volitio, & continuatum beneplacitum concedentis, at post mortem non continuatur volitio; post mortem enim, nec volitio, nec placitum, nec beneplacitum, & post amotionem ab officio, etiam si adit, adest tamen illegitima, & impotens ad conservandam Iurisdictionem, cum sit capax Superior non sit.*

Illud concedunt hi Auctores, si confessio sit facta beneplacitum Sedis, seu ad beneplacitum Episcopi, qui expirare concessionem morte Episcopi, vel eius amotione ab officio, quia cum dignitas Sedis, & Episcopatus semper maneat, per eam formulam semper maneat potestas, significatur.

8. Altera sententia multorum v.g. Hart. d. 10. de diff. 4. & rursus d. suspens. dig. 3. Palqui. 1.1. de diff. multos citantis, ut Castrop. l. c. & dicentis hanc non tenere probabilitate, non minus certe probabile, quod praecedens, docet eiusmodi concessionem his prioribus formulis concessam, non expirare per mortem concedentis, vel per amotionem ab officio, donec successore, vel eius Superiore positum reuocetur. Ratio quae simul soluit fundamentum oppositae sententiae, quia, esto illud: *donec voluero, donec mihi placuerit, & meum beneplacitum, significet debere permanere voluntatem & beneplacitum concedentis, ut concessio permaneret, tamen iam permanet in casu nostro; eo ipso enim quod non reuocatur eiusmodi voluntas, seu beneplacitum, satis manet habitualiter, & morali modo; idcirco ego non retracto voluntatem aliquid facienda, in illa voluntate satis persisto. Cum ergo concedens quodam decessit, vel amotus est ab officio non retractatur voluntatem, in eadem permanere dicendus est. Proinde has posteriores formulas (donec voluero, &c.) non debemus involvere formulas priores, seu cum illis coniungere, quae dicebant (donec reuocauero, &c.) Lege Bardi num. in Var. Resol. ref. 36. num. 6. qui hanc nostram sententiam ex alio capite, quod hic non vacet examinare*

probabilem esse affirmat, pro Regularibus praesertim, quando sine causa sufficienti Episcopus apponit limitationes dictas (ad beneplacitum, &c.) quod etiam observat Diana p. 6. r. 6. ref. 48. & innuit de Lugo de pœn. d. 2. num. 60.

9. Obiicitur. In cap. si gratiosè, de rescriptis, in 6. expressè habetur illud Axioma, Concessio gratia ad beneplacitum spirat morte concedentis. Respondetur. Hoc Axioma multas habet limitationes, quas legere potes apud Menochium de Arbitr. lib. 1. quest. 69. & Bossium de Iubil. fest. 3. cap. 2. num. 10. adde & apud Sanchez. l. c. Inter cetera est illa, ut eiusmodi Pronunciatio sit verum in materia ambitiosa, & restringibili. Ita multi apud Barbosa in quibus circa dictum Axioma, &c. Dico ergo hoc Capitulum si gratiosè, non esse contra nos, illud enim expressè loquitur solum de materia multum restringibili, nempe de beneficiis vacaturis, quando scilicet Pontifex concedit aliqui gratiam, ut provideatur de beneficiis, quæ vacant pro tempore, quo ipsi Pontifici beneplacitum erit, quæ concessio vult expressè, ut solum intelligatur de beneficio vacaturo, dum vivet ipse Pontifex: non enim vult praedecedere successori, cui competit conferre Beneficia, quæ suo tempore vacant & idem est in officiis temporibus.

10. Denique concessa delegatio, seu potestas absolvendi, si à Superiore revocatur legitime, perit, ut indicatum est, sed debet revocatio intimari ei, cui concessa dicta potestas fuerat. Vnde si illi non intimaretur, sive per annum ad id destinatum, sive per edictum, licet & valde posset ille Sacerdos confessiones excipere, quia donec iurisdicte ipsi intimetur revocatio potestatis, semper potest probabiliter iudicare, nondum sibi ejusmodi potestatem fuisse sublatam, ut ex communi sententia rectè probat Sanchez l. 3. matr. d. 30. n. 11. & 13. Quod si Superior licentiam revocaret, & item eam sua Delegatio intimaret, sed revocatio communiter nesciretur, valde confessiones exciperet Sacerdos, licet illicite, quia tunc adesset error communis, dans iurisdictionem, ut superius dictum est.

CAPUT V.

De Approbatione Confessario necessaria.

§. I. Quid ea sit.

1. **V**T Sacerdos idoneus reputetur ad accipiendam iurisdictionem absolvendi Fideles, præterquam, quod debet carere excommunicatione, suspensione, interdicto personali, modo alibi explicato, oportet etiam ex Tridentino sess. 23. cap. 15. de reform. ut sit ab Episcopo approbatus.

Aliqui ergo ut Bossius de Iubil. fest. 3. cap. 2. n. 57. sentiunt hunc Approbationem à Tridentino requisitam, nihil aliud esse, nisi meram, simplicem testificationem Episcopi, ut talis persona est, non, ut est Episcopus, quia scilicet ipse testatur, hunc Sacerdotem esse aptum ad Confessiones excipiendas, quia ejusmodi simplex testificatio satis superque est ad intentum Tridentini.

Aliqui vero ut Pontius l. 5. matr. d. 17. n. 14. & Aversa quest. 16. de pœnitent. sect. 6. citans Fabium, Bonac. Bordonum, contendunt, esse sententiam, seu iuridicam testificationem, quam idem Episcopus, ut Episcopus profert de dicta aptitudine. Cum enim aiunt, approbatio requisita à Tridentino sit quid coniunctum, & pertinet ad completam iurisdictionem Confessarii: sicut ipsi iurisdicte, quæ confertur Confessario, procedit ex potestate iurisdictionis Episcopi ut sic; ita procedat, & approbatio necesse est.

2. Et quidem ex hac posteriore opinione sequitur, nullam esse Approbationem factam ab Episcopo excommunicato vitando, quia, ut scimus omnes, ab excommunicato vitando, vel tollitur, vel suspenditur omnis

iurisdicte. Contra ex priorè sequitur, validam esse, nam illa mea testificatio non oritur à potestate iurisdictionis, neque ab aliquo, quod per excommunicationem tollatur, vel suspendatur, perinde ac, propter eandem rationem, valida est assensus matrimonij exhibitæ à Parrocho vitando.

3. Viraque sententia videtur probabilis, prior tamen est expeditior, & Tridentini verbis (ut accuratè ea perpendenti patebit) conformior.

4. Hæc autem, sive testificatio, sive sententia, non est, nec esse debet solum iudicium de doctrina sufficienti Sacerdotis, sed etiam de morum integritate, & prudentia, ceterisque conditionibus ad confessiones Fidelium apte excipiendas: nam propterea, etiam si Sacerdos secularis, vel Regularis dignè, quoad literas, gaudet laurea Doctoratus, vel sit Magister, seu Lector Theologiae, &c. indiget Approbatione, quia Doctoratus, vel Magisterium quantumvis notorie sapientiae, nihil probat de moribus, &c. Lege Thomam Hurtadum part. 2. tract. num. 1860.

5. Quod eadem testificatio, seu approbatio debeat esse data non ex errore, vel dolo, & quid si ex metu? vel quid, si iniuste negetur? diximus supra satis cap. 4. §. 5.

6. Porro, ut omnia hic breviter colligam, quæ sunt scitu necessaria de prædicta Approbatione percurram, breviter aliquot clausulas Decreti Tridentini sess. 23. c. 15. de reform. quod illam induxit, quæque prolixè habes apud Fagundez. l. 3. n. 2. Eccl. præcept. c. 2. per totum: Barbosa in Conc. Trid. d. cap. 15. & alios. Decretum autem est huiusmodi.

Decernit Sancta Synodus, nullum etiam Regularem, posse confessiones Sacularium, etiam Sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari, nisi, aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis, per examen (si illis videatur esse necessarium) aut alias, idoneus indicetur, & Approbationem, quæ gratis datur, obineat privilegium, & consuetudine quæcumque etiam immemorabili, non obstantibus.

PRIMA CLAUSULA.

§. II. Nullus etiam Regularis possit Confessiones Sacularium etiam Sacerdotum audire.

1. **E**tiam Regularis. Quamvis aliqui velint, ut Rodriguez, Henricus Navar. Lopez apud Ant. Escobar, in Theolog. mor. tom. 1. sect. 2. problem. 30. hanc approbationem Episcopi non esse necessariam pro Regularibus exemptis, quia ipsi habent privilegia, ut electi à suis Superioribus, & presentati Episcopis, si hi nolint approbare; intelligantur iure ipso approbati; tamen est adeo manifesta miseria, & Escobar ibi adducit Suarez, Fagund. & alios horum privilegiorum revocatio, quæ satis expressè fit à Tridentino in hac sua nova lege, contradicte opposita privilegiis illis quibuscunque, ut non sit integrum dubitare de huiusmodi necessaria Approbatione, etiam pro Regularibus. An autem Episcopus possit Approbationem dare limitatam v. g. pro viris, & non pro Mulieribus, &c. Lege Dianam p. 11. tract. 8. resol. 27.

2. Nullus possit. Per hoc verbum possit, proposita negatione, modoque loquendi, & sine Tridentini, ostenditur, nullum Sacerdotem, sive secularem, sive, ut modo dixi, Regularem, posse validè, vel licitè sine Approbatione Ordinarij confessiones excipere: licet enim sit controversum, an semper vox non potest, tum licitum usum, tum validum excludat, de qua re Suarez l. 5. de leg. c. 31. a. n. 13. Sanchez lib. 6. matr. d. 38. n. 20. Castrop. tom. 1. tract. 3. d. 2. p. 17. n. 4. & tom. 3. r. 16. d. 4. p. 12. §. 4. num. 4. & distinctius ibid. p. 13. §. 1. n. 8. Quintanad. de confirm. sing. 7. n. 4. Batdi l. 20. select. q. 8. num. 7. alique fusi; tamen omnes concordant, in re nostra utrumque excludere ex modo, ut dixi, loquendi, & sine intento à Tridentino.

Posita hac doctrina, colligo ex Suario d. 28. de poenit. *sect. 5.* & Diana p. 1. r. 4. *ref. 16.* si quis Episcopus concederet tibi licentiam eligendi Confessarium non approbatum, quemcumque velis, nulliter eam conceditur, quia ipse dispensare non potest in lege Superioris, qualis est hæc Tridentini, in qua solus Summus Pontifex potest. Hoc Suarii dictum ego tunc intelligo esse verum, quando ejusmodi licentia ex circumstantiis non est tacita Episcopi approbatio ejus Confessarii, quem tu elegeris.

3. *Confessiones Sæcularium.* In his verbis notantur duo. Primo, Concilium loqui de Confessariis audituris Confessiones Sæcularium, non ergo de excepturis Religioforum confessiones, de quibus nihil Concilium innovat. Quare hi poterunt secundum ius antiquum ab Sacerdotibus absolutionem obtinere, quos eorum Prælati ipsi destinaverint.

4. Inter Sæculares numerata post Decretum Vrb. VIII. *Cum sicut accepimus*, quia revocavit omnia privilegia, alias concessa circa confessiones sæcularium sine approbatione Episcopi, numerata, inquam, cum Dian. p. 1. r. 4. *ref. 14.* Aversa q. 16. de poen. *sect. 7. fin.* Bos. de iubilæo *sect. 3. cas. 2. n. 32.* contra Tamb. de iur. Abb. r. 2. d. 6. q. 16. & contra Lezzanam in mari magn. Erem. S. Augustini, §. 1. n. 4. famulos, quamvis commensales Religioforum, qui non sunt nec Novitij, nec professi: numerata item Alumnos & Convidtores in Seminariis eorumdem Religioforum: ut etiam numerata proximè ingressuros in Religionem, nam quia hi sunt verè sæculares, per dictum Urbani Decretum ablata est potestas, qua forè gaudebant Religiosi apud Thom. Hurtad. part. 1. *Ref. Mor. folio mibi 293. n. 197.*

5. Secundo, notatur à Concilio, revocari eam antiquam aliquorum locorum consuetudinem, per quam Sacerdotes sæculares absoluebantur à quovis Sacerdote, & licet aliqui dubitaverint de hac revocatione, nunc post multas declarationes Cardinalium, & maxime post Decretum Innocentij X. non potest de ea amplius dubitari, ut videre potes apud Verricelli de *mission. tit. 9. quest. 153.*

6. Nondum omnia, quæ huc pertinent, explicuimus, enodandæ enim sunt sequentes quæstiones, quas per suos titulos claritatis gratia, sic distinguo.

Approbatio pro Confessore ipsius Episcopi.

7. Quæritur Primo, an sub nomine Sacerdotis sæcularis hîc comprehendatur etiam Episcopus, ita ut Episcopus v. g. Syracusanus non possit extra suam Diocesim, v. g. in civitate Catanensi Confessorem ex sibi non subditis eligere, sed debeat aliquem ex illis, qui sunt approbati ab Ordinario Catanensi.

8. Comprehendi affirmant De Lugo, de poen. d. 21. n. 3. citans Suar. & Coninch. & Aversa q. 16. de poen. *sect. 8.* quia etiam ipse est Sacerdos sæcularis: Confirmatur ex eodem De Lugo, in *resp. moral. l. 1. dub. 17.* qui dicit Episcopum extra suam Diocesim non posse approbare Confessarios pro suis subditis extra Diocesim existentibus.

9. Negant alij. Vnde Bos. de iubilæo *sect. 3. n. 100.* & Pasq. *decis. mor. 88.* id extendens ad Episc. *confir. nondum consecratum*, & *decis. 87. ad Titularem*: lege etiam Lud. à Cruce in exp. Bull. *Cruc. d. 1. cap. 2. d. 25.* dicunt, Episcopum, etiam post Tridentinum posse eligere, quem voluerit, juxta c. *finale de poen. & remiss.* Quamvis autem aliarum rationes afferantur ab aliis pro hac sententia, illa mihi satis probabilis in mentem venit, quia ex contextu, & loquendi modo usurpato à Tridentino, nomine Sacerdotum sæcularium, quibus imponitur, ut ipsorum Confessarius sit approbatus à suo Episcopo, solum intelliguntur Sacerdotes communes, non vero Sacerdotes, qui simul sunt Episcopi. Video enim hodie Sacerdotis nomine non venire Episcopos, esto olim venerint, & etiam si hodie venerint in aliis dispositionibus, certè in dispositionibus Tridentini, non item: quia adverte sub nomine Sacerdotis nunquam Concilium includere

Episcopum, sed constanter Sacerdotis nomen dicitur prolatum, non nisi Sacerdotibus communibus subditis. 10. Ad Confirmationem Respondeo: Negativè, id, quod dicit De Lugo, & merito, nam cum Approbatio ad audiendas confessiones sit actus iurisdictionis, non exerceri, ut alibi dictum à nobis est, multo magis mera testificatio, ut dixi n. 1.

Approbatio pro Confessore Cardinalium, Imperatoris, Regis.

11. De his, (quæ est Quæstio II.) cum non loquens praxis, legatur Diana p. 1. r. 4. *ref. 31.* Quæ alios citans, qui tamen tandem concludunt Cardinalium Confessarium non indigere approbatione Episcopi, ipsos posse dare licentiam suo familiari, ut eligat in Confessarium Sacerdotem, quem voluerit, quæ ab Episcopo non approbatur, quia Cardinalium Episcopi, & Parochi sive familiaris, Non ita Imperatores & Reges: hi enim, nisi habeant privilegium, ut solent, indigent Confessariis ab Episcopo approbatis.

Approbatio pro Confessario Novitij.

12. Quæritur Terio, an Confessarius Novitij Religionum exemptarum, (exceptæ autem sunt hæc, quæ ferè omnes Religiones) debeant ab Episcopo approbati.

13. Respondeo, non debere quia Novitij in familiis (quæ certe est posse absolvi apud Confessarium independentem ab Episcopo) veniunt nomine Religioforum: Ipsi ergo poterunt Absolutionem obtinere à Confessario deputato à suis Superioribus.

14. Sed possuntne prædictam absolutionem accipere à Confessario destinato, vel approbato solum à suo Episcopo, & non à suo superiore?

15. Respondeo. De hac re agam infra in *tract. de reserv. c. 3. n. 8.* ubi dicam negari ab aliquibus, sed probabiliter concedi ab aliis.

Sed per Bullam Cruciatæ dicam paulo infra in *eodem c. 5. §. 4. n. 38.*

Approbatio pro Confessario Religiositer agentis.

16. Quæritur I V. in hunc modum. Solet sive ex causa, sive ex tacita licentia imbibita in facultate peragendi, seu, quod idem est, in facultate moralis, hi sunt Sacerdotes proprii ordinis, solet, inquam, Confessariis Religiosis, ut tunc constentur Sacerdoti sæculari Sacerdote sui ordinis carent, de qua re lue Suar. de *Relig. r. 8. l. 2. c. 17.* In his ergo casibus possuntne Religiosi in Confessorem eligere Sacerdotem impetrem, nondum approbatum ab Episcopo.

17. Negat Vasq. cum paucis, sed probabiliter contra Suar. l. c. cum multis. Ratio est, quia ex una parte Tridentinum non includit Religiosos in hoc Decreto requirite Approbationem Episcopi, ut supra vidimus, & ex alia à Superioribus non restringuntur ejusmodi iurisdictionem ad eligendos Confessarios approbatos ab Episcopo, sed enim restringerentur, sine dubio non possent, ergo etiam à nobis restringi debent. Nostri ex Societate autem restricti in aliquo, quoad hoc, infra dicemus, de consuetudine c. 11. §. 1. à n. 26. ubi etiam explicabimus quia etiam Religiosi possint absolvi à reservatis, cum iter faciant.

Approbatio pro Confessariis Monialium.

18. Quod Moniales subditæ Episcopis debeant alios Confessarios habere, nisi à suo Episcopo approbatos, res est, & semper fuit extra controversiam, quæ subditæ, & ipsæ Episcopo sunt. Solum ergo olim est quæstio de Monialibus exemptis, quæ scilicet Prælati Religioforum exemptorum sunt subditæ. Sed iam hodie soluta est hæc quæstio: Gregor. cum XV. *Infirma*

hili, statuit, etiam has non alios, quam ab Episcopo approbatos habere posse in Confessario.

19. Porro, ut hac occasione alia ad Monialium Confessarios pertinentia dicas, habet sequentia.

Primo. In licentia, quam dat Episcopus excipiendo Confessiones etiam mulierum non intelligi Moniales, nisi specialiter exprimentur, & ita est praxis, ut ex communi sententia notat Campanili, in *direct. luris*, dub. 12. cap. 13. num. 62.

Secundo. Confessarium approbatum pro vno Monasterio, non censeri approbatum pro alio. Vide Doctorem apud *Averlam* q. 6. de *pœn. sect. 7.*

Tertio. Approbatum pro uno Monasterio pro una vice, non pro aliis vicibus.

Quarto. Approbatum absolute pro secularibus, an possit excipere Confessiones Monialium tempore tubilei, alij negant, alij affirmant apud Pelliz. de *Monia*, c. 9. num. 20. & 21.

Quinto. A quonam absolvi possint Moniales à refectione dicam infra in *trall. de casib. reser. cap. 3. n. 3. & 4.*

Approbatio pro Confessario Ordinum Militarium.

20. Interrogatus nuper fui, an Milites Hierosolymitani S. Iohannis, hodie Melitenses, possint eligere in suum Confessarium quemlibet Secularem, vel Regularem Sacerdotem, qui ipsis designetur à suis Superioribus, quamvis hic non sit approbatus à suo Episcopo?

21. Verique Sanchez d. 49. n. 10. & Th. ap. eundem putant posse, quia ex una parte hi milites sunt in omnium sententia veri Religiosi, pro quorum Confessariis non requirit Trident. Episcopi Approbationem, & ex alia non habemus, cur ipsi qui sunt verè Religiosi ab hoc privilegio sint excludendi.

22. Averla autem q. 1. 6. de *pœn. sect. 7.* putat non posse, atque adeo etiam ipsorum Confessarios indigere Episcopi Approbatione. Ratio est (inquit), quia si propter magnam libertatem vivendi qua gaudent, veniunt nomine secularium, pro quorum Confessariis requirit Tridentinum Approbationem Episcopi, in Tridentino enim hoc nomen (Secularis) accipitur prout opponitur Religioso claustrato, ut idem hic sit, Secularis, ac vivens in propria domo, & quasi in saeculo.

23. Equidem tria Dico. Primo hanc acceptationem nimis esse gratis, excogitatam. Dico secundo, melius idem probari posse ex interpretatione vsu ipso facta huius Decreti Trid. quando hi milites degunt extra Conventum, hoc est extra Melitiam; Raro enim inveniunt hoc audere, tunc absolutionem petere à non approbato ab Episcopo. Dico tertio, propterea quidquid sit speculativè, certe si sint extra conventum, practice posteriorem sententiam dictam n. 22. esse recipiendam ita Diana p. 3. tr. 2. ref. 30.

24. Dico denique quarto dum sunt in Conventu, id est, dum Melitæ, quasi in suo Claustro ipsis proportionato morantur, videri eorum Confessarios non indigere nisi licentia sui Superioris, quem in hoc esse Priorem Ecclesie supponit Pater Bardi, in *explic. Bullæ Cruc.* p. 2. tr. 4. cap. 2. fac. 2. num. 26. Profecto in praxi, vsus ibi viarum custodiatur.

25. Quoad alios Ordines Militares Sancti Iacobi, Alcantaræ, & Calatravæ, quamvis de his vtrunque (sane probabiliter) an verè sint, an non sint Religiosi pugnetur, dicendum est, in vtraque opinionem debere vti Confessariis approbatis ab Episcopo, quando sunt extra suos Conventus (nam quando ibi commorantur, vsus servatur iuxta praxim ibidem observatam.) Ratio est, quia, si non sunt Religiosi subduntur Episcopis; si sunt Religiosi, recurrit, quod tertio dixi n. 23.

De licentia, quam Religiosus habere debet, ut valide excipiat secularium Confessiones.

26. Ex occasione Approbationis, quam etiam Religiosi obtinere per Tridentinum debent, ut n. 1. dictum

est, omnia fere, quæ ad licentiam pertinent, sub qua à dictis Religiosis Sacramentum Pœnitentiæ ministrandum est, hic breviter comprehendam.

Recole autem, Religiosos iurisdictionem necessariam ad absolvendum seculares habere à Summo Pontifice, ut nuper vidimus, ubi addidimus, eandem posse habere ab Episcopo, qui dum eos approbat, simul) nisi quid expresse limitet) iurisdictionem confert.

27. Hoc in memoriam redacto; si loquamur de iurisdictione, quam Religiosi habent à Summo Pontifice, ab ipsis, teste Suarez t. 4. de *Relig. tr. 8. l. 2. c. 16. præsertim n. 1. v. sine*, & latius Castrop. de *pœn. p. 14. num. 7.* non obtinetur, inconfutis, vel invitis eorum Superioribus; Ratio est duplex. Prima, quia in Clem. dudum de *Sepulturis*, Religiosis conceditur posse absolvere, pœnitentes, quando à Superioribus præsentantur Episcopo, ut is eos approbet; ergo supponit, quod ipsi Superiores non sint inconfutis, vel invitati. Hoc autem nunquam invenitur revocatum. Secundo, quia hoc privilegium dicitur concessum est Religioni, quare non transit ad particulares, nisi media voluntate Superioris. Ita Bos. de *Jubil. sect. 4. casu 2. n. 180.* testans esse sententiam communem. Et advertit tamen aliquis, sive iure, sive injuria posset de hoc dubitare, quoad alios Religiosos, scilicet quando Superior positive non repugnat, velletque sustinere privilegium esse immediate ipsis particularibus concessum; tamen quoad Religiosos nostræ Societatis dubitari non potest, quia Societas habet privilegium, ut nullis gratis concessis, vel concedendis Socii utantur, nisi medio Patre Generali positive concedente. Ita in *Præf. Compend. Priv. Soc. Jesu*, & Suarez t. 4. de *Rel. tr. 10. l. 10. c. 5. n. 6. & 9. cap. 2. à n. 2.*

28. Atque ex hac doctrina sequitur, Primo Regularem non posse in administratione huius Sacramenti Pœnitentiæ uti privilegiis suæ Religionis, sive directe, sive per communicationem concessis, sine suorum Superiorum licentia, quia pari modo illa omnia debent medio Superiore transire ad subditos. Sequitur secundò, (ut inferit Suarez l. c. 1. 9. c. 2. n. 6.) Superiores posse dictam iurisdictionem, quam ipsi juxta dicta, suis committunt, communicare limitatè, ut scilicet dicti Religiosi possint excipere confessiones virorum, & non mulierum, in hoc loco, & non in alio tanto tempore, & non tanto, &c. sicuti possunt Episcopi, ut probat quotidiana praxis, limitatè approbare aliquem Confessarium pro vicis, & non mulieribus, tanto, vel tanto tempore, pro secularibus, & non monialibus, &c. Lege Averlam *quæst. 16. de pœnit. section. 7. Afca. Tamb. de iur. Abb. t. 2. d. 6. quæst. 16.*

29. Si vero loquamur de iurisdictione, quam participare possunt Regulares, si ea ab Episcopo eis communicetur; Dico Episcopum posse, (nam quando velle, censendus sit: dicam mox n. 30.) ipsis Religiosis eam valide communicare etiam invitatis eorum Superioribus. Ita Graff. Miranda Lezana, Laym. alique apud Bossum de *Jubil. sect. 3. casu 2. num. 187.* Trull. in *Bullæ Cruc. l. 1. §. 7. cap. 1. d. 6. n. 7.* Lud. à *Cruc. in Bullæ Cruc. disp. p. c. 2. d. 16. n. 5.* Si enim Episcopus potest non subdito, v. g. Sacerdoti alterius Diocesis dare valide iurisdictionem, Approbationemque ad proprias dicti Episcopi oves absolvas, in scio, invitoque alio Episcopo dicti Sacerdotis, cur non Religioso; hoc tamen interest inter vtrumque quod Religiosus facilius posset peccare mortaliter, quia facilis sub gravi præcepto à Superiore prohiberi ipsi potest, ne excipiat Confessiones secularium, cum non tam facile soleat Episcopum sub gravi præcepto his Sacerdotibus idem prohibere.

Dixi valide communicare, &c. At licet ne Religiosi videntur dicta iurisdictione?

30. Respondeo etiam Laym. l. 5. tr. 6. cap. 10. n. 19. sine positiva prohibitione superioris putat peccare Religiosum prædictum, si Confessionis Sacramentum ministrat, quia adhuc in re gravi vtitur sua voluntate independentè à superiore. Id ego Layman concedere non possum.

sum, quia saltem ex certa consuetudine, non peccant Religiosi contra dependentiam à suo Superiore, nisi hic legitime voluntatem suam exprimat in contrarium.

31. Pœus quid molitur Bossius, Leccians Sylvest. Henricus, aliosque, contendit enim Religiosum esse incapax iurisdictionis Episcopalis sine consensu Superioris, quia sic subderetur Episcopo, à quo totaliter erat exemptus, quod cedit in præjudicium Superioris. Quare putat absolutionem prædictam esse omnino illicitam, & quidem etiam invalidam.

32. Verum, ut hinc incipiam, quamvis ex ejusmodi præjudicio, etiam si illud adesset grave, illicita fieret collatio iurisdictionis, sed vnde probatur fieri etiam invalidam, & Religiosum ex vi subjectionis, quam in Religione proficitur, esse ejusmodi iurisdictionis incapax?

33. Deinde dico, Religiosum prædictum, tunc solum illicitè mortaliter vsurum dictam iurisdictionem, excipiendo Sæcularium Confessiones, quando illi Superior legitime per positivam prohibitionem graviter præcipit, ne ea utatur: tunc enim faceret contra obedientiam superiori debitam, aliàs, ad summum solum venialiter peccaturum: Vide tamen n. 36.

34. Hic denique scito, Ordinis Prædicatorum Religiosos illud habere à Julio III. refert Rodriq. tom. 2. Reg. art. 1. & Castrop. loco mox citando, ut nullæ sint omnes licentiæ absolvendi, seu iurisdictiones pro Confessionibus audiendis concessæ illis ab Ordinario (non ergo concessæ à Summo Pontifice, sicut fit per Bullam Cruciatæ) ut rectè notat Castrop. de pœn. p. 14. n. 24. licet Magister Ordinis revocandas esse judicaverit. Cum ergo ibidem Rodriquez dicat, fuisse in quodam Capitulo Generali revocatus, si sint sine consensu suorum Superiorum, non videtur dubium pro Dominicanis esse invalidas Absolutiones, collatas, sine dicto Prælatorum suorum consensu. Hanc Julii III. Constitutionem non efficere alios Religiosos, (nisi confert ab aliis Religionibus receptam fuisse, quod certè hodie non constat,) notat ibidem Castropalaus.

Invisio Superiore, an possit in Confessarium eligi Religiosus per Bullam.

35. An sint eligibiles per Bullam Cruciatæ Regulares, quando verè sunt Approbati ab Ordinario, invitis, seu prohibentibus suis superioribus, breviter per hanc occasionem, dic affirmativè quoad validitatem. Ratio est, quia ex vna parte, ex vi Bullæ iurisdictionem illis dat Pontifex, & ex alia jam supponimus, eos esse Approbatos.

36. Quid Secundo, Si Superior hunc Religiosum, quamvis aliàs approbatum, per sententiam privaverit, vel suspenderit ab omni iurisdictione? Respondeo idem dic, quoad validitatem Absolutionis. Superior enim Regularis non potest privare Religiosum iurisdictione concessa, vel concedenda à Pontifice.

37. Dixi in utroque casu n. 35. & 36. quoad validitatem, nam in hoc secundo peccare mortaliter cum Luis de Raimon. in Apol. pro. M. Serio. §. 4. n. 32. Regularem puto: quidem Superior Regularis, licet iurisdictionem concessam à Pontifice, vel etiam ab Episcopo abolere nequeat; tamen regere subditum valet in vsu talis iurisdictionis; Si ergo illum per iuridicam sententiam prohibet, videtur sub gravi præcepto prohibere. In priore autem casu, ubi non intercessit sententia, sed sola prohibitio, peccabit Religiosus, siue mortaliter, ut habet Diana p. 1. tr. 11. resol. 13. alii que siue venialiter, juxta majorem vel minorem præcepti dati rigorem, ut innuit num. 32. Et quidem juxta hunc majorem, minoremve præcepti rigorem, debet intelligi Fagund. 2. Eccl. præcept. lib. 7. cap. 2. num. 32. dum sic habet: Si Prælatus Regularis expressit verbis suis licentiam, approbationemque non auferat, sed tantum prohibeat audire Confessiones, aut

prohibeat, ne Juniores sacerdotes sceminas audiant propter periculum, & decentiam personarum, & Religiosus tunc quidem eam Approbatio non auferat, valeat solutio: peccant tamen contra Prælatorum suorum prohibitionem, & ob id possent ab illis graviter puniri. Hæc Fagund.

Quandom Episcopus præsumitur dictam licentiam concedere?

38. Sed adhuc dubitabis primo, Quandom præsumitur Episcopus concedere Religioso ejusmodi iurisdictionem, Approbationemque, etiam si invitis suis superioribus? Respondeo, quando Episcopus expresse licentiam concedit Religioso, etiam si non sit superior, licet Religiosum exponere ad Confessionem excipiendas: ipse nihilominus iurisdictionem suam Approbationemque confert, alias enim semper præsumitur eam conferre more consuetudo, id est Superiori Regulari positivè consentiente. Quare non est illicita concessio facta ab Episcopo Superioribus ignorantibus, & multo minus contradicentibus. Si enim ejusmodi ignorantia, vel contradictio Episcopo non sit tantum magnum periculum est, ne collatio iurisdictionis sit brepitia, atque adeo nulla, cum sit siue per fraudem, siue ex errore concessa. Sed Diana cum alius Episcopos absolute (nisi exprimat contrarium) ponere licentiam excipiendi Confessione dependentes prioribus Religionum. Certè id colligitur ex doctrina quam affert Valentia tom. 3. tract. 22. §. 9. 20. p. 4.

An Religioso licentia concessa ab Episcopo in Religione proficit in saculo, & contra?

39. Dubitabis Secundo. An Regularis, qui licentiam ab hoc Episcopo obtinuit, excipiendo Confessiones Sæcularium, possit easdem excipere, si ut vult veniens quærit solet in Societate Jesu) ad Sæculum dimittatur? Respondet Pellizzarius, tom. 2. tract. 8. cap. 3. §. 1. quem ad verbum sequitur Dian. part. 1. tr. 4. res. 1. hunc amissurum iurisdictionem, quam habuit, et Religiosus, à Summo Pontifice, quia non est amplius Religiosus; sed retenturum Episcopi Approbationem, per illam Episcopus non revocavit, ut supponimus. Vnde sequitur (ait) hunc dimissum non posse excipere Confessiones, quia quamvis gaudeat approbatione, non tamen pollet iurisdictione, at poterit easdem excipere si illi conferatur iurisdictione, siue à Parocho, siue per Bullam, vel Jubileum, juxta mox dicenda §. sequenti num. 4. & 7.

40. Insufficiens doctrina. Nam ego illud maxime reaveo de dicto Regulari; An idem dicendum sit quod etiam iurisdictionem, (ut communiter fieri solent) habuit ab Episcopo pro ipsius ovibus, quæ consequenter supponimus, revocata sit. Profecto si consequenter qui Pelliz. velit, concedet, hunc in Sæculo valde debet Confessiones excipere posse, perinde, ac antea in Religione, quia jam habet, tum iurisdictionem, tum Approbationem non revocatas.

41. Sed ego valde ambigo de duratione tum iurisdictionis, tum Approbationis in hoc Religioso dimisso. Vnde puto, non posse Confessiones excipere. Ratio non est, quia nequeo mihi persuadere Episcopum voluisse tantam concedere potestatem pro tempore quo tantum deterius personæ, & status mutatio facienda sit Episcopo, quidem tibi Religioso oves suas, sed non tibi Sæculari credidisse præsumendum semper est.

42. Contra assentior Pelliz. l. c. n. 39. & Bortoloni n. 88. apud Pelliz. l. c. dicentibus Sacerdotem Sæcularium cui Episcopus concessit potestatem excipiendi Confessiones suarum ovium ingressum in Religionem, potest valde easdem excipere, quia hic non militat Involuntarium Episcopi, imo maxima ejus voluntas fuit, propter oppositam rationem numero præcedenti dictam puta, quia mutatio personæ est in melius. SECV

5. Ex ea doctrina, quod Parochus sit pro omnibus
Approbatus, colligitur Fagund. 4. Eccl. prac. l. 7. c. 2. n. 37.
citans proxim Lulit. Sanch. Leand. cum De Lug. de pen.
d. 2. n. 12. Dian. p. 11. tr. 4. ref. 13. §. Concedo tamen, Suar. de
pen. d. 18. scilicet, n. 18. alique Parochum quemcumque cum

TERTIA CLAVSVLA.

Respondeo cum Boss, *de Inbil. sect. 3. casu 2. n. 57.* qui recte ait, Episcopum injuriam, facere ei, quem ad examen admisit, si eum inveniens idoneum non approbet: consequenter ergo dicemus injuriam etiam illi facere, quem

quem ad examen admittunt, idoneum absolvent inveniat & tamen approbet sine causa limitatæ. Sine causa inquam, nam sæpius causa non deest, puta, ut Sacerdos non negligat studium, ut bonos mores custodiat, vel quid simile, & quidem nisi clare de injuria constet, semper pro Episcopo præsumendum est.

A quonam Ordinario concedi debeat approbatio debet?

4. Si sermo sit de ea, quæ simul est conjuncta cum concessione, seu delegatione Jurisdictionis, non est subditi, debere concedi à proprio Ordinario loci pro suis subditis, supra quos Jurisdictio habetur.

5. Sermo ergo hic esse debet, quando Approbatio datur separatim à Jurisdictione, ut solet concedi iis qui aliunde Jurisdictionem habent à summo Pontifice, quales sunt Religiosi, vel electi per Bullam Cruciatæ, &c. in quo casu quaeritur, an primo concedi Approbatio debeat à quocunque cujuslibet Diocesis Episcopo, an Secundo ab Ordinario loci, ubi sit confessio, an Tertio ab Ordinario, cui subditur Confessarius: an Quarto ab Ordinario, cui subditur poenitens absolvendus?

6. Non pauci in hac permolesta difficultate, quia confundunt duo quaestionis membra, molestiorem illam, & non parum scrupulosam reddunt. Duo ergo sunt quaestiones permaxime distinguendæ. Altera de Religiosis tantum, altera de quibuscunque Confessariis, etiam Religiosis, sed electis per Bullam Cruciatæ, vel per sublatum, vel per peculiare rescriptum Pontificis, quamvis enim, tum Religiosis, tum quibuscunque dictis Confessariis, ipse summus Pontifex concedat tunc Jurisdictionem, ea lege, ut obtineant approbationem ab Ordinario, diversum tamen loquendi modum usurpat pro Religiosis, quam pro eligendis per Bullam, vel sublatum, nam pro Religiosis vitur Tridentinum, his verbis, (ab Episcopis pro approbati) at pro eligendis per Bullam Cruciatæ sic Pontifex præscribit (sunt Approbati ab Ordinario) pro eligendis vero per sublatum solet addi sic, (Approbati sunt ab Ordinario loci) pro aliis denique rescriptis modo loquitur Pontifex, ut in Bulla Cruciatæ, modo, ut in sublatum.

7. Quoniam ergo, ut dixi, hæc permiscetur à nonnullis, unde argumenta, quibus altera quaestio probatur, detorquentur ad alteram; ideo fit, ut minus expedita, imo confusa reddatur utriusque decisio. Nos igitur separatim de illis sic discurremus.

A quonam Ordinario debeat Religiosus approbari, pro Confessionibus secularium.

18. Mihi & Afcen. Tamb. multos citanti t. 2. d. 6. q. 14. contra illud. *Approbatus semel, semper approbatus*, (& Doctoribus non paucis, saltem quoad praxim, certum est Religiosum, debere approbari ab Ordinario, cujus sunt oves illæ, quæ sunt Absolvendæ. Ratio ducitur à Tridentino toties citato, ibi, *Nullum etiam regularem, posse Sacularium Confessiones excipere, nec ad idoneum reputari, nisi ab Episcopis approbetur*. Vbi ex intentione Patrum Concilii satis apparet, voluisse illos, ut hoc iudicium exponendi Sacerdotes ad tantum minus fieret, ab Episcopis, pro cura, quam debent habere suarum ovium: hæc requirit, ut quilibet Episcopus suos Confessarios veluti sibi formet, formatosque suis subditis exponat.

9. Quare licet his Tridentini verbis possit dari alia interpretatio, (ut contendit Cellotius de Hierar. l. 5. c. 24. & 25.) defendens hic illam propositionem) *semel approbatus, semper approbatus* (quasi illud (ab Episcopis, ita intelligatur, ut semel Religiosus sit ab vno ex Episcopis totius Mundi approbandus, quæ unica approbatione semel habita, possit uti ea Jurisdictione ad Fideles absolvendos, quam immediate habet à Pontifice; nihilominus ejusmodi interpretationi nimis valde obstat præ-

dictus suis Patrum, & cura in tanta re, quæ Episcopis singuli adhibere obligantur pro suis oves. Si in Tridentino, iis Religiosis, ut prædicent Verbum Dei, intra suam Ecclesiam; requiritur, ut habeant licentiam ab Episcopis singulis, & intra suam Ecclesiam, saltem benedictionem, putabone in designandis Confessariis, res maximi est momenti, tantam voluisse licentiam concedere Tridentinum; non vique, & in veris.

10. Dixi autem num. 8. (saltem quoad praxim) quamvis utique nostra prædicta ratio, & alia, ad adductæ infirmari possent (speculative), prædicta tamen nullo modo est contraria sententia recipiendæ, prædicta tot annos usurpata praxis, tum Episcoporum, tum omnium constans vigilantia, quæ examinat, vel agnoscere volunt Religiosos, quamvis in aliis locis approbatos, tum timoratorum Religiosorum confessions non audientium, cum unica Approbatione concessa, les absolvere, tum denique periculum, ne res tantopere, qualis est remissio peccatorum, invalide emittatur ab ejusmodi Religiosis, satis ostendunt nostram, est, communem sententiam, & nullo modo aliam in usum deducendam.

A quonam Ordinario approbari debet electum per Bullam Cruciatæ.

11. Si in Bulla aliqua, vel in Rescripto quocunque (ut certe in sublatum, sicuti notavi num. 6. sepe videtur dici posse Fidelem, cui fit concessio, absolventi) pensari à Confessario quocunque, sed addatur *Approbatio ab Ordinario loci* non est mihi dubium requiri approbationem Episcopi, seu Ordinarii illius Diocesis, ubi sit Confessio, nisi forte limitetur hoc, vel similibus. *A tuo Ordinario, vel ab Ordinario tui loci*; tunc servanda esset limitatio.

12. Dubium ergo solum est, quando absolventi datur *Approbatio ab Ordinario*, ut certe nunc dicitur, (ut prædicto num. 6. notavi) in Bulla Cruciatæ; Quæ sententia non appareat à quo Ordinario procedere debeat approbatio querendum est, quoniam Ordinarius per verba designatur.

13. Pugnant loquendo de dicta Bulla, & et sententia, paribus armis utrique Doctores. Non pauci sufficere, si in Sacerdote adfit Approbatio cujuslibet Ordinarii, sive loci, sive ipsius Confessarii, fore potentis legitime collata, etiam si dictus Sacerdos alio loco domicilium transferat, & ex Indiis huc accedat, nisi ipsi Approbatio nondum spiraverit, nam si spiraverit, eam mox. Ita plures Doctores, ut Henr. l. 7. c. 1. & V. Absolvo, diff. Diana p. 1. l. 1. ref. 7. dicit sic sententiam quos Patres, qui interfuerunt Conc. Trid. Tituli, & probabile idem dicens l. 1. in Bull. Cruciatæ, 7. §. 1. d. 2. Th. Hurt. t. 2. ref. mor. tr. 12. c. 1. n. 2056. vocans hanc sententiam valde probabilem, nisi esset contra praxim. O. Strop. in Bulla Cruciatæ, p. 8. §. 1. n. 1. vocans hanc sententiam probabilem, & ibidem p. 6. n. 3. S. v. Confessarius, p. 6. in press. genuin. Anton. Escob. in Theol. mor. t. 1. l. 1. §. 1. probl. 2. 3. alique ut Ioan. Sanch. in selectis, l. 4. alios quoque Cordu. Coninch. Suar. à Regin. & Fillius, apud Lætan. Cruce, loc. mox citando. Idem dic in sublatum, vel quocunque rescripto, si similem clausulam præferat.

Hæc sententia illo nititur, satis probabili fundamentum quia expedit diversum illum modum, quo Poenitentia Tridentino vitur, dum imponit necessitatem Approbationis pro Confessariis, & illum, quo idem vitur in Bulla Cruciatæ. Nam licet in utroque non apponatur Confessarii, tamen in Tridentino directe præcipiuntur Confessarii, etiam Regulares, ne Confessiones excipiantur, ab Episcopis Approbationem obtineant: At in Bulla Cruciatæ directe concedit Fidei, ut is possit eligere Confessarium approbatum ab Ordinario.

Ex hac diversitate loquendi Pontificis, satis apparet majorem libertatem concedi Fidelibus per Bullam, &

item enim imponitur ut eligant Confessarium Approbatum ab Ordinario. Approbatum autem ab Ordinario, five loci, five Confessarii, five ipsius Fidelis, dicitur, & est in omni rigore Approbatus ab Ordinario. At per Tridentinum, cum imponatur Confessarii, ipsis onus accipiendi Approbationem ab Episcopo, omnino debet intelligi; nisi minus castigatè locutum esse Tridentinum velis) ab Episcopo illo, cui incumbit dare suis ovibus Confessarios approbatos, qui est Ordinarius loci, à quo Confessarii ipsi recipere legitime Approbationem debeant, sicut accipere debent iurisdictionem, quando illis non datur à Summo Pontifice.

16. Semper autem dixi (legitime) id quod explicatius intelliges ex sequenti Declaratione, Ordinarius v.g. Messanensis potestne valide approbare Sacerdotem fixe commorantem in alia Diocesi, v.g. Panormi, ad hoc, ut sit eligibilis per Bullam Cruciatæ, à Civibus Panormitanis, ut etiam, ut sit eligibilis à quibuscunque aliis Christi Fidelibus.

Ita putant nonnulli, quia hic iam erit Sacerdos Approbatus ab Ordinario (id quod solum requirit Bulla) et ille, qui approbat, non sit Ordinarius loci, nec Penitentiis, nec Confessarii.

17. Verum id animo nulla ratione sedet. Nam, & Tridentinum, & Bulla, & Rescripta, quando requirunt Approbationem Ordinarii, loquuntur de Approbatione quæ legitime, & secundum iura conferatur: At secundum quam legem Ordinarius Messanensis potest Sacerdoti Diocesis alienæ concedere Approbationem, solum ut sit ab omnibus eligibilis per Bullam? Hoc verè non esset approbare pro Confessionibus, sed dare dicto Sacerdoti facultatem, ut possit eligi per Bullam, quod est extra Episcopi potestatem. Approbet ergo ejusmodi Episcopus dictum Sacerdotem ad expiandas Confessiones ovium suæ Diocesis Massanensis, (quod iure possit ab ipso fieri non dubitamus, quia potest pro suis ovibus undecunque convocare Confessarios) siquidem tunc, quia ejusmodi Sacerdos legitime erit approbatus ad Confessiones, erit consequenter iuxta hanc primam sententiam eligibilis ab omnibus.

18. Porro, quando contra prædictam primam sententiam opponunt Primo aliqui (Vrbani VII. cuius memini De Lug. de pen. d. 2. n. 29.) qui revocavit omnium Regularium Privilegia, circa audiendas Confessiones, sine Approbatione data ab Episcopis Diocesani, vel Secundo, quando opponunt Breve, ut habet Th. Hurt. l. 2. ref. mor. ar. 12. c. 1. n. 1044. editum à Paulo V. in quo declaratur per Bullam Cruciatæ non induci novum ius contra Tridentinum, vel Tertio, quando opponunt Declarationes Sacr. Congregationis in contrarium; nihil faciunt: nam ad Primum, Urbanus loquitur de Privilegiis Regularium, nos autem versamur in iure peculiari Bullæ, vel Rescripti. Ad Secundum Paulus V. nihil innovat, nec nos innovamus de substantia Approbationis, quam legitime faciendam esse ab Episcopis, omnino requirimus; cæterum Paulus, nec restringit se ad unam Approbationem, nec si se restringeret posset ligare manus aliorum Pontificum, quasi hi non possint concedere, ut semel Approbatus, sit per Bullam eligibilis. Ad Tertium denique, vel de prædictis declarationibus non constat authenticè, vel ea loquuntur de Approbatione requisita à Tridentino, pro Confessariis communibus, non verò loquuntur de electis à Fidelibus per Bullam peculiarem.

19. Vergebis, in Bulla Originali Cruciatæ dicit Pontifex: ut possit quis eligere Presbyterum Sacularem, vel ex Regularibus, qui sit approbatus ab Ordinario, vel quoad Regulares, semel tantum fuerit approbatus. Ergo doctrina data, licet procedat in Confessatio Regulari, non videtur procedere in seculari. Respondeo Pontificem supponere id quod communiter accidit, nimirum Presbyteros Saculares commotari in sua Diocesi, Regulares

Part 111.

vero transire de Diocesi, ad Diocesim. De his ergo Regularibus dicit, sufficere unam Approbationem (quod certe nostram doctrinam, saltem ex parte confirmat) quamvis in aliam Diocesim migrent. De Presbyteris tacet, quia supponit, ut dixi, domicilium eos non mutare, non tamen negat idem de ipsis esse, si mutant. Aliam Responsum habet Th. Gallegus de Bulla Cruciatæ c. 9. diff. 120. vide item Diagam p. 11. ar. 6. ref. 5. d. n. unde Vasquez.

20. Iam vero plures, ut Suarez de Penitent. d. 28. sect. 2. Th. Hurtad. h. c. 2056. Layman, alique apud Aversam, quasi 16. de penit. sect. 6. Delug. l. c. Valq. ad q. 93. de penit. art. 3. dub. 4. Ludou. à Cruce d. 1. in Bulla Cruciatæ, cap. 2. d. 15. qui dicit primam sententiam non iudicari probabilem. Eandem sententiam tenet Fag. 2. Eccl. præcepti. l. 7. c. 22. negant, sufficere unam Approbationem, quamvis legitimam, cuiuscunque Ordinarii, ut quis per Bullam eligi in Confessarium possit. Si interroges, cujus ergo Ordinarii? Respondent variis modis, quos afferam mox n. 26.

Ratio hujus secundæ Sententiæ potissima hæc est. Summus Pontifex in Bulla Cruciatæ, dum postulat Confessarium Approbatum, profertur velle se conformare dispositioni Concilii Tridentini, sed Tridentinum requirit Approbationem Episcoporum in singulis Diocesibus, ut supra diximus, ergo etiam requirit in Bulla Pontifex.

21. Confirmatur Primo, quia quando Tridentinum ait, ut aliquid non fiat sine licentia Episcopi, omnes explicemus sine licentia singulorum Episcoporum in singulis Diocesibus; quis enim dicat, quando v.g. Sess. 5. c. 2. Tridentinum vult, ut Regulares, si velint prædicare in propria Ecclesia, se præsentent Episcopis: si extra, petant licentiam ab iisdem, quis, inquam, dicat, sufficere, si licentiam semel petant ab uno Episcopo, pro toto Orbe? Ita ergo in casu nostro non sufficit una Approbatio.

22. Confirmatur Secundo, quia si una sufficeret, cur permittit Ecclesia, ut in singulis Episcopatibus examinentur Confessarii?

23. Confirmatur Tertio quia tanta licentia, ut sufficiat una Approbatio; nec ullo iure, nec ex Tridentino probatur.

24. Confirmatur Quarto, etiam si unus Episcopus posset approbare pro toto Orbe, non est credendum, ipsum velle dare Sacerdoti tantam auctoritatem. Ex quibus confirmationibus inferitur, Sacerdotem in una Diocesi Approbatum, se debere gerere, ut non Approbatum in alia, si rationabiliter operari velit.

25. His rationibus, sic facile posset responderi. Ad rationem principalem distinguenda est maior. Pontifex in Bulla Cruciatæ, dum postulat Confessarium Approbatum, profertur se conformare cum dispositione Tridentini in substantia Approbationis, ut scilicet Confessarius sit legitime Approbatus, concedo: in aliis, & præsertim in multiplici approbatione, nego maiorem. Unde & nego consequentiam. Neque gratis, sic nego maiorem, quæd enim Pontifex in dandis similibus privilegiis, vult in multiplici Approbatione se conformare dispositioni Tridentini, id explicite facit, apponendo illud (ab Ordinario loci) vel quid simile: ergo cum in Bulla non sic se explicet, certe in Approbatione illa multiplici conformem se Tridentino reddere non intendit.

26. Ad quatuor Confirmationes respondebis facile, modo non permisceas, ut monui n. 15. quæstionem de Bulla, cum quæstione de Religiosis, concedo enim omnia, quæ in dictis confirmationibus assumuntur. Sed illæ nihil aliud probant, nisi quod ex vi Sacrorum Canonum, & Tridentini, Omnes etiam Religiosi, qui excipiunt Fidelium Confessiones, debent multiplicem dictam Approbationem pro multiplicibus Diocesibus habere: At nos loquimur ex peculiari privilegio dato in Bulla Cruciatæ, vel in peculiari Rescripto. Quod ergo

E

inferunt

Si plura cupias, adi citatos, latissime hac de re disputantes: nobis ad praxim semper collimantibus, solidam doctrinam significasse, satis superque est.

38. Novitios uti Bulla Cruciatæ posse, qui ipsi verè sunt saculares, & in odiosis non veniunt, nomine Religiosorum, firmat Castropalaus loc. cit. §. 2. num. 7. alios citans.

39. Illud mihi placet, quod docet Ioan. Sanch. de 45. num. 10. sine. Quamvis darentur, esse probabile, Regularem valide absolvi per Bullam Cruciatæ, tamen contrarium non esse Confessarium tenentem contrariam, hoc est nostram opinionem, excipere Confessionem talis Regularis, nam in hoc casu defectus, ob quem non censulatur Confessio, sive non impenditur Absolutio, tantum se tenet ex parte Ministri: Verum idem Sanchez advertit, concedens esse, ut ante auscultationem peccatorum moneat penitentem Confessarium, se non absolventem, in ipsius penitentis opinionem. Hac Io. Sanchez, quæ latius explicat De Lugo in responsor. lib. 1. d. 17.

40. Ex vi Iubilæi, vel rescripti, Iubilæo similis, dicendum est debere considerari formam Iubilæi, vel Rescripti. Certe in Iubilæis hætenus latè communiter omnia privilegia Religiosorum in contrariam revocata fuerunt, atque adeo poterunt sibi eligere quemcunque Confessarium, etiam sacularem approbatum ab Ordinario loci, ut scilicet nullus à libertate facendi sua peccata tempore universalis Indulgentiæ excludatur. Si ergo deinceps edentur Iubilæa similia præcedentibus, par erit potestas concedenda. Adde tacitum consensum Superiorum, qui dum Iubilæum suis subditis proponunt, satis ostendunt, eam libertatem approbare.

Approbationis certitudo.

41. Confessarius debet esse moraliter certus de sua approbatione, (idem dic de Iurisdictione) sive ad absolvendum necessaria, sive ad absolvendum ab his, vel his casibus.

Amicus audivit, Episcopum me approbasse ad excipendas Confessiones, mihi quæ id retulit, possum ne valide Confessiones excipere, quasi certus de potestate?

42. Respondeo, non posse, & quidem cuidam hanc doctrinam non approbanti statim, atque ostendi: Th. Sanch. l. 3. mat. d. 36. n. 8. manus dedit. Is discrete docet, Confessario constare debere licentiam sibi datam audiendi Confessiones, vel immediate per Episcopum, seu Vicarium loquelam, vel per nuntium, ex Episcopi mandato, id testificantem: Sicut enim licentia audiendi Confessiones non intelligitur valide revocata ab Episcopo, nisi revocatio constet per nuntium ad id destinatum, vel per edictum, ita nec valide concessa, &c. Hac Sanchez.

43. Quid si dubius negativè sum de licentia data? Respondeo, non posse te illa uti, quia omnes constanter docemus in dubiis prævalere id quod est prius: at prius est, te carere licentia, & postea, illam possidere.

44. Quid si probabilitatem de illa habeamus? Respondeo, se tunc illa uti posse (quicquid neget Ioan. Sanch. d. 44. n. 13.) Ratio est ex superioribus eruenda, uti diximus, quando est probabile, tu gaudere Iurisdictione, Ecclesiasticam certe illam tibi conferre. Unde non est audientis idem Ioan. Sanch. dum dicit, in eo casu, quo Confessor probabili Iurisdictione utitur, debere ab ipso admoneri penitentem de ejusmodi probabilitate, ut si velit, quærit alium absolventem ex certitudine, non est, inquam, audiendus, quia probabilis Iurdictio affert certitudinem sui, non ex se, sed ex Ecclesia certo confirmante seu conferente illam.

45. Si opponas illud Axioma: In administratione Sacramentorum tenemur sequi partem tutiorem, dico, id intelligi in materia, & forma ipsorum, vel similium, Pars 111.

non in Iurisdictione, nam huius defectum Ecclesia supplet, quod non potest facere in materia, & forma Sacramentorum, ut fuscè prosequitur Castrop. l. 1. tr. de Conc. d. 2. p. 5. n. 5.

Si Approbationem, ut etiam Iurisdictionem concesserit Episcopus, sed tu illam nescias, an valide illa uti possis, dicam infra, in tract. de casib. reser. c. 9. §. 1. d. n. 18.

Approbationis duratio.

46. Quandiu durat Approbatio? Sane de hoc egi superius, c. 4. §. 10. cum de Iurisdictionis duratione disputavi. Illud est proprium huius loci, an ex eo, quod hæc approbatio sit per Cellosi. de Hierar. l. 5. c. 24. §. 25. & aliquos, quos supra hoc c. 5. §. 1. num. 1. meminimus, sententia de aptitudine Sacerdotis, non vero privilegium, seu gratia, an inquam, sit irrevocabilis, perinde ac sententia in aliis materiis, quæ semel data, revocari non potest.

Respondeo, irrevocabilem esse dixerunt propter dictam rationem nonnulli.

47. Verum his assentiri non possum, quia hæc est quidem ad modum sententiæ, vel testificationis, sed cum sit libere data ab Episcopo, illam ab ipso dependere, atque adeo esse revocabilem putandum est: quod si alia ratio non orgeret, certe praxis tam communis Episcoporum eam sapissime revocantium, sufficeret id probare. Quod si iniuste revocet? Respondeo, aliud dicendum, si revocet à Sacerdote Saculari, aliud si à Religioso, quod jam separatim do.

Iniusta revocatio Approbationis, quoad Sacerdotes Saculares.

48. Duæ sunt sententiæ. Ioan. Sanch. d. 48. n. 22. & Isambert. apud Dian. p. 11. tr. 4. ref. 15. dicentes esse communem, docent, revocationem Approbationis absolute ab Episcopo, ex nulla iusta causa factam, v. g. certo ex malevolentia, (nam in dubio præsumendum est Episcopum, se iuste gerere) docent, inquam, esse validam. Ratio est, ait, quia sicut Iurdictio, quæ à Superioribus confertur, est ad libitum revocabilis, ita, & Approbatio. Id certe probabile est. Verum De Lugo d. 21. d. pen. num. 64. probabilius esse docet, invalidam esse revocationem, quia revocatio ex nulla causa facta, cum sit iniusta, non potest tollere ius, quod Sacerdos in Approbatione iam habita, obtinet.

49. Neque tamen hinc sequitur, hunc Sacerdotem Sacularem iniustam revocationem Approbationis patientem, posse valide Confessiones excipere, quia dum Episcopus revocat Approbationem, simul revocat Iurisdictionem, quam potest, etiam sine causa, revocare, quia hæc Iurdictio, data ab ipso est huic Sacerdoti per Delegationem, quam revocare, uti libuerit, potest, ut clarius videbis n. 51. Scilicet ergo, ut ait Escob. l. 7. sec. 2. probl. 26. hic Sacerdos posset eligi in Confessarium per Bullam Cruciatæ, vel Iubilæum, nam tunc Iurdictio nem habet à Pontifice, Approbationem autem non amittit ex iniusta revocatione, quam nullam esse diximus.

Iniusta revocatio Approbationis, quoad Sacerdotes Regulares.

50. Si hic afferam Decretum Cardinalium, & Pii V. ac Urbani VIII. Constitutiones clare habebitur, quid in hac re sentiendum sit.

Declaratio quam referunt Barbo. de pot. Episc. all. 25. n. 40. Afc. Tamb. tom. 2. d. 6. q. 1. 2. de Iure Ab. aliq.

Illustissimi Cardinales statuunt Archiepiscopos, Episcopos, ac locorum Ordinarios, ad quos Confessarii approbandi ius spectat, Confessarios Regulares, aliis ab ipsis libere approbatos, ad audiendis Confessionibus, suspendere posthac minime licere, nisi ex nova causa, eaque ad Confessiones ipsas pertinente, aut ob non servatum Interdictum, ab ipsis Ordinariis positum.

51. Statutum in super, eosdem Archiepiscopos, Episcopos

ac locorum Ordinario Confessiones audiendi facultatem omnibus simul unius Conventus Regularibus Confessoribus, eadem Sacra Congregatione inconsulta, nullo pacto adimere posse, &c. Roma 20. Nov. 1615.

51. Vbi nota Primo illud, *minime licere* & hoc (nullo pacto posse) habere vim invalidandi revocationem contra hoc Decretum ab Episcopis intentatam, & quidem de hac posteriore clausula minor est difficultas; invaliditatem enim satis ostendunt emphatica illa verba (nullo pacto posse) At de illa prior *minime licere*, dico invaliditatem quidem non ostendere immediate, sed faciliat, ut ita loquar, id est per necessariam consequentiam; si enim revocatio est illicita, iniqua contra ius quaesitum, ergo invalida erit, ut modo cum De Lugo num. 17. diximus, & ita de hoc particulari puncto docent Conin. Suar. Bossius, Homob. Faber, alique ap. Aver. q. 16. de poenit. sec. 6. A/c. Tambur. de iur. Ab. 1. 2. d. 6. q. 12. num. 7. & innumeri alii, quicquid sentiat in oppositum Iambert. apud Dianam, dicens, & illud non licere, & illud, nullo modo posse, non probare invaliditatem revocationis, quia Approbatio tota non pendet in fieri, & conservari, sicuti Iurisdicatio à libera voluntate Episcopi. Nam non est audiendus, quia non attendit ad ius quaesitum, & non consideravit Iurisdictionem, cum sit potestas iuris dicendi, quæ tota est in Delegante, etiam si illicitè tollatur à Delegato, verè tollitur, adeo valide; etiam si ablatio sit contra ius quaesitum, & illicita, ut si ego à te tollam equum, quem tibi donavi, iniquè ago, sed non propterea tu sine equo poteris equitare: quod certe invenire non est in Approbatione, quæ, utpote, sive sententia, sive testificatio semel absolutata data, semper remanet in approbato, nisi nova sententia, seu nova iusta Reprobatio accedat. Quare, quia, quando est iniqua Reprobatio, vim nullam habet, remanebit Approbatio in approbato.

53. Sermo autem semper est de Approbatione absolute data; nam si est ad tempus, nulla iniuria tibi fit, si finito tempore, ea ex se cesset. Quod si ex nulla causa revocetur ante tempus, tunc profecto invalide, propter eandem rationem iuris quaesiti pro illo tempore concessio, revocatur.

54. Quid si sit data ad beneplacitum? Respondeo. Barbosa, de iure Eccl. l. 1. c. 43. num. 208. & De Lugo de poen. d. 2. 1. sec. 13. num. 63. assentior, non fore tunc revocationem, sine ulla causa factam, invalidam, sed validam; & cum iusta causa licitam, quia si Approbatio data fuit cum totali dependentia à beneplacito, seu libera voluntate Episcopi, non fit contra meum ullum ius, si libere à me illa remouetur, propter identitatem rationis idem est, sive loquamur de Sacerdotibus Sæcularibus, sive Regularibus, ut idem De Lugo notat.

55. Leander, de poen. d. 1. 1. q. 80. citans Peyrin. Trul. Fag. aliosque ap. Dian. p. 1. 1. tr. 4. ref. 15. aliique docent fore invalidam, si sine iusta causa Approbatio ad beneplacitum data revocetur, sed illis propter nostram rationem assentiri nolo.

56. Nota Secundo illud ex causa ad Confessiones pertinente à Sacra Congregatione, quam refert Ascan. Tamb. l. c. q. 12. n. 9. declarari, etiam esse eam, quæ habetur ex mala, & scandalosa vita Religiosi.

57. Nota Tercio illud, quod modo dictum est n. 48. hic non habere locum, quia Iurisdictionem Religiosi suam habent à Pontifice, mediantibus suis Regularibus Prælati, ut supra dictum est.

58. Hactenus de Declaratione Cardinalium, sequitur Constitutio, Apud Ant. Escob. 1. 1. sect. 2. probl. 29. Pii V. quæ pro Religiosis est huiusmodi.

Qui semel ab Episcopo in Civitate, & Diocesis suis, prævio examine, approbati fuerint, ab eodem Episcopo iterum non possunt examinari; ab Episcopo autem successore, pro maiori conscientia quiete, examinari de novo poterunt.

59. Nota Primo, hic locutionem esse de Approbatis absolute, vel etiam de Approbatis, quo ad tempus deter-

minatum, v. g. quoad annum, sed pro illo anni tempore non ergo ad liberum, & multo minus ob maiorem tiam.

61. Nota Tercio, ab Episcopo successore. Non ergo terunt Religiosi iam approbati ad examen vocari à pontulo Sede vacante, id quod aliqui recte tenent, ut Perin. ap. De Lugo de poen. d. 2. 1. 2. 61.

62. Denique Constitutio Urbani VIII. edita, quam refert Barb. l. 1. de iure v. n. c. 43. d. num. 2. 107. & Tambur. de iure Abbat. per excensum, 2. 2. d. 6. num. 1. 9. 16. assert. Gregorii X V. declarationes; multa sunt confirmationem, declarationemque prædictæ Constitutionis Pii V. Primo, Regulares posse ab Episcopo successore examinari, & si minus idonei reperti fuerint, reprobari. Secundo, approbatos ad certum tempus non posse postea confessiones audire, sine nova Approbatione, prævio etiam novo, si libuerit, examine. Tercio, quos ipsemet Episcopus simpliciter, & absolute sine temporis prædefinitione ad Confessiones examandas approbavit, ab eodem non posse reprobari nova causa. Quarto, Episcopum non teneri ipsos Regularibus aperire, subit necne causa reprobandi. Sedi Apostolicæ duxat, ubi cum, sibi jubet. Hæc sunt clara. Ex quibus videtur cessare sententia castilli apud Dianam par. 1. 1. tr. 1. 8. ref. 1. 1. d. 1. Regularum approbatorum, ne à successore quidem examinari posse, nisi causa cognita.

QVARTA CLAVSULA

§. V. Quæ gratis detur.

1. IN quibusdam Diocesisbus solet pro ejusdem Approbationibus expediendis aliqua pecunia colligi. Cum ergo id videatur contra hanc Tridentinam clausulam, inquit Primo, an hoc sit licitum. Secundo, si Approbationes sint valide.

Respondeo. Quod sint valide, non ambigo, quia Tridentino non apponitur hæc clausula, ut in iustis acta, quæ contra ipsam fiant. Quamvis ergo in Indulgentiarum concessionibus, ubi expresse ponitur, se nolle Indulgentiam concedere, si aliquid pro illius publicatione, vel presentatione detur, sit dubium, tunc valeat concessio, (de qua tamen re benequæ loquitur Quintan. in Append. tr. 2. ad l. 1. d. 1. d. 1. 5. non verò sic Diana p. 5. tr. 1. 23. ref. 70. & Nov. d. 1. 1. 5. & ref. 71. Ver. Vnde.) nihilominus in casu nostro, quia non adest ejusmodi clausula irritans Approbationem, recte concludimus irritam eam certo non fore, data pecunia pro illa expedienda, abstrahendo à iustitia, &c.

2. Quod verò pro Approbatione, de qua noster disputatio, illicitè detur, & à M. Notario, illicitè acceptetur aliqua, quamvis modica pecunia, fore pro ratione laboris, sive sigilli, sive scripturæ, sive alio modo satis decernit Tridentinum, ibi (& approbationem gratis detur, obineat) addita de Iaratione Sacre Congregationis, cujus hæc sunt verba allata à Diana p. 1. 1. tr. 13. ref. 70. ex Barbosa.

3. Cancellario, id est Notario Episcopi nullo pacto etiam in vim taxæ antiquæ, pro Approbatione ad Confessiones audiendas, quam hoc Decretum gratis dari mandavit, quidquam exigere. Lege prædictum locum. Dian. ubi multa habes pertinentia ad ejusmodi stipendia, quæ solent dari pro Dispensationibus, pro licentis prædicandi, vel celebrandi pro Dimissionibus, pro Indulgentiis, &c.

QVINTA CLAVSULA.

§. VI. Quibuscunque Privilegiis non obstantibus.

Diximus initio hujus c. §. 2. num. 1. clare in Tridentino dispositum, ut nullus Religiosus sine Episcopi approbatione valeat secularium Confessiones excipere. Id breviter expendamus, nam non desunt, ut Bordon. Ascan. Tamb. de Iur. Ab. Peyrinus apud Dianam p. 9. r. 3. ref. 36. Rodr. Henric. Navar. Lopez apud Ant. Escob. Theol. Mor. l. 1. c. 1. §. 2. probl. 30. qui propter privilegia Mendicantium, & cum ipsis participantium, negent illa indigere; cum tamen nos firmiter, & omnino tenendum esse, pronunciamus, ea ipsos egere, Suar. Fagund. Lud. à Cruce, Rodriq. priorem sententiam relinquentes Escob. l. c. eosdem citans Doct. mox citandos, perinde prorsus, ac indigent ceteri Sacerdotes Seculares. Probatur manifeste, tum ex verbis Tridentini, toties allatis nimis apertis, tum Vrb. VIII. Cum sicut accipimus, 12. septem 1628. idem declarante; id, quod proceditiam, si sine causa Episcopus nolit approbare. Qui curiosus est, videat rationum confictus, & victoriam nostræ doctrinæ apud non paucos Doctores, præsertim quos lo. Sanc. d. 48. n. 7. & Dianam p. 11. r. 2. ref. 111. & 121. & p. 9. r. 3. 6. & p. 5. r. 13. r. 45. agentem contra Brumum, hæc, & similia privilegia plus æquo defendentem, nec denique omitatur De Lugo de pœnitent. d. 21. à num. 51.

DIGRESSIVNCULA.

De Privilegio quo aliqui, dum iter agunt gaudent, excipiendi Confessiones Secularium, sine approbatione Ordinarii loci.

1. Ex hoc Tridentini & Urbani Decreto nascitur sequens difficultas. Eugenius VI. Minoribus, Gregorius vero XII. Patribus Societatis Iesu, hoc Privilegium concessit, ut referitur in nostro Compendio Privileg. V. Confessorius, n. 2.

Confessarii hostri, ac Prædicatores ab aliquo Ordinario semel approbati, & à suis Superioribus ad ejusmodi munera deputati, quovocunque sive mari, sive terra iter faciant, possunt, (non repugnantibus, tamen Curatis Parochialibus Ecclesiarum,) Verbum Dei prædicare, & quovocunque Christi Fidelium Confessiones audire, dummodo id non faciant in Oppidis, in quibus Ordinarii existant.

2. Dubitatur iam, an hoc Privilegium sit à Tridentino, vel Urbano revocatum?

Respondeo. Esse revocatum, affirmant aliqui: non esse revocatum, docet De Lugo de pœn. d. 21. num. 29. cum quo constanter sentio: quia & Tridentinum, & Urbanum revocant Privilegia nullam requirunt approbationem, ac hoc, & illam requirit, & multas habet restrictiones.

3. Tria autem nota in prædicto Privilegio. Primo, illud (non repugnantibus Parochis) unde si consulto effugiam præsentiam Parochi, ne cognoscens excipere me Confessiones, impediatur, tunc excipio, quia adhuc Patreus non repugnat.

4. Secundo, Si in aliquo adfit Vicarius Generalis, non vero Episcopus, ut non possum hoc Privilegio, quia Vicarius Generalis Ordinarius est.

5. Tertio, Si ego hic approbatus me conferam in aliquem locum alicuius Diocesis, ubi non sum approbatus ad finem, ut alicuius Confessionem ibi excipiam, non possum uti hoc privilegio. Sic respondi abhinc multis annis eidem ex nostris, qui Messana, ubi erat approbatus, ad Oppidum quoddam Calabriae, ubi approbatus non erat, ire intendebat, ad cuiusdam primarii vici Confessionem excipiendam, Ratio fuit, quia illa verba privilegii (quandocunque sive mari, sive terra iter faciant) significant motum per locum, ergo idem significant, atque per transitum, seu transeunter, seu ut loquitur De Lugo, in itinere, & transitu: at aliquo se de industria conferre; ut ibi Confessiones audiat, nullo modo dicitur transeunter, seu per transitum, seu in transitu ibi reperiri.

Quid si dia moraturus, sed certe transeunter propter alia negotia, in illum locum me conferam, possumne ibi hoc privilegio uti? Respondeo, certè tunc magis videris illic esse per transitum, quam si in fraudem approbationis consulto eas, ut Confessionem audias; & nihilominus à N. R. P. Generali, vel S. Sede maiorem huius dubitationis explicationem expecto.

CAPUT VI.

De aliis conditionibus, requisitis in Ministro Confessionis.

§. I. De Scientia.

Hic vel expendi potest, qualisnam habitualiter in Confessario residere debeat, vel qualisnam actualiter exercenda sit, dum actu Confessiones excipit.

Scientia Confessarii habitualis.

1. Difficile est, ad unguem decernere, ad quem gradum ascendere debeat scientia in Confessario, cuius munus est Iudicis, Magistri, & Medici quoad salutem penitentis. Ex placitis tamen DD. tria ab ipso scienda colligo, & quidem in meliore gradu à Confessario Mercatorum vel Principum, quam rusticorum, quam mulierum, quam puerorum, &c. Nam Primo scire Confessarius debet, quæ pertinent ad seipsum, quæ scilicet potestate polleat, in quos subditos, virisne, an etiam mulieres, &c. ad quæ peccata, & ad quæ excommunicationes absolvens, ejus potestas extendatur. Quod ultimum, est, scire, quoniam casus sunt reservati, qui non item.

2. Secundo, quæ pertinent ad ipsum penitentem, quamnam scilicet dispositionem asserere debeat penitens, ut sit absolutione dignus, quo dolore de offensâ Dei, quò proposito amplius non peccandi, quâ integritate Confessionis, &c.

3. Tertio, quæ pertinent ad ipsa peccata, quamnam scilicet asserant obligationem restitutionis, quamnam satisfactionem partis. Quamnam sint ex se venialia, quæ mortalia. Quamnam circumstantiæ mutant speciem peccatorum, quæ non item.

4. Hæc ergo debent à Confessario aliqua tandem ratione cognosci, ita saltem ut dubitare de iis possit, ut quæ (salvo semper sigillo) ea, vel in libris recognoscere, vel in casibus occurrentibus sciscitari possit à Doctore, iussu interim, quando oportebit, penitente redire, post casum exagitatum, dilata Absolutione. Poterit etiam idem ingenuè à Confessario moneri, ut alium doctiorem conveniat. Quæ profecto probi Confessarii præstare non erubescunt, perinde, ac præstantissimi Medici, in morbis gravibus, alios advocare ad concilium, non dedignantur.

5. Inquires. Ejusmodi scientia estne ad validitatem Confessionis necessaria, an dumtaxat ad licitam administrationem?

Respondeo Bossius de Iubil. sect. 3. casu 2. n. 168. citans Gabr. Nau. Caer. docet Confessarium, nisi sciat discrimen inter lepram & lepram, id est inter peccatum mortale, & veniale in casibus communiter contingentibus, invalide Confessiones excipere. Sed Suar. d. 18. de Pœnitent. sect. 2. n. 12. sequi omnino debemus docentem per ejusmodi ignorantiam illicitè solum exerceri munus Confessarii. Ratio est, quia valor in Sacramentis satis habetur, si ponatur materia, & forma cum intentione legitimi Ministri, ad quam in casu nostro sufficit, ut Confessarius cognoscat

gnoscat peccatum sub confusa ratione peccati; id est offense Dei. Ita Præposit. ap. Dian. p. 11. tr. 4. ref. 10. V. *His tamen non obstantibus*. Et Confirmatur ex communi doctrina, imo ex communi praxi, qua in articulo mortis quilibet indoctus Sacerdos potest infirmum absolvere, & si alius non adsit, debet. Quod si indoctissimus ita sit Sacerdos, ut ne peccati quidem rationem confusam noscat, (sed hoc difficile est, nisi forte is mente læsus omnino sit) valde dubita, (Favet dubitationi Suarez l. c. n. 10.) an valida sit ab ipso collata absolutio; si enim rationem peccati non agnoscit, quid absolvit, seu quam intentionem absolvendi habere poterit? Vide apud Dianam citatum, varia Doctorum placita, circa hanc questionem nobis ad praxim tendentibus minime necessaria.

7. Ex dictis infero, mortaliter delinquere eos. Ita Præposit. ap. Dian. l. c. sine. Suar. mox citat. & passim; qui de industria querunt Confessarium indoctum respectui status ipsorum: ipsi enim is mederi utiliter nequit. Dixi de (industria) nam ceterum presumere semper debet, omnes Confessarios expositos sufficienter esse doctos, nisi contrarium tibi positive constet. Lege Suar. d. 28. de pen. sec. 2. n. 9. Adde, doctum poenitentem posse Confessarii indocti defectum sua sapientia non raro supplere. Vide mox n. 13.

8. Infero Secundo, mortaliter peccare Ordinarios, si quando concedunt facultatem excipiendi Confessiones Sacerdotibus insufficientibus. Et tamen hic notanda limitatio: Quando enim in Villis, & Pagis non adeest copia Doctoris, potest indoctus eligi in Confessarium, satis enim est, aliquem ibi, quamvis indoctum, præsto esse, quam nullum. Considerent tamen Episcopi onus, quod ipsis incumbit suis ovis etiam propriis expensis, consulendi.

9. Infero Tertio, ipsum Confessarium peccare item graviter, si se insufficientem noscens, extorquat dictam facultatem, se enim exponit periculo, perperam ministrandi Sacramentum.

10. Ad tollendos amen scrupulos timorati Sacerdotis, qui semper se insufficientem existimat sciat, si bona fide ipse procedens, videt se approbati ab Ordinario, vel à piis, doctisque viris, qui cum noscunt, vel quibus se examinandum præbuit, sciat inquam, se tuto posse Confessoris munus admittere, & exercere.

11. Quid, si sit dubium negativum de mea sufficientia. Respondeo. Vel inquiris si dubium sit in te, vel, si sit in Ordinario, qui te exponit. De Ordinario, aio ipsum peccare, si te exponat, quia sic exponeret Sacramenta à te conferenda periculo malæ administrationis, nisi tamen adsit casus limitationis inductæ n. 8. De te aio, excusari à præcepto Superioris, Conscientiam enim tu deponere super ipsius iudicio potes.

Scientia Confessarii actualis.

12. Non semper obligatur Confessarius, dum excipit Confessiones, de singulis, quæ dicuntur à poenitente, ferre hic & nunc iudicium, an sint venialia, an mortalia, nam sæpe, sive quia poenitens rudis se explicare amplius ignorat, sive quia cognosci nequit, an adfuerit plena advertentia in actione prava, sive ob rationem

aliam, ejusmodi iudicium ferri ne à doctissimo quidem potest. Posito ergo quod Confessarius, ut modo dictum est, sciat communiter, quæ sint immortalia, quæ venialis habet, si communiter ea discernat, ut possit poenitentiam in satisfactionem, & debita ratione pender imponere.

13. Peritia interdum poenitentis adjuvare, ut diximus, iudicium Confessarii potest, non solum quia poenitens pius est, & doctus, cuius iudicio statim potest verum etiam, quando agitur de professione, quæ poenitens exercet. Si is enim v. g. est poenitens licet cator, poterit Confessor ei fidem habere, dicenti contra dictum non continere iniustitiam. Faveat tamen his difficultioribus rebus pertinentibus ad ius, confessor esse doctus, & Theologos, ut iam dictum est, nam in rebus pertinentibus ad factum ipsam, poenitentem ea arte, vel professione, de qua agitur, scilicet accipere poterimus.

14. Quid, si post peractam Confessionem, Confessor vel poenitens, re melius expensa, advertat effectum, quod ut veniale absolutum fuit? Respondetur: Poenitens fideliter suam actionem narravit, & Confessor illud, quamvis ut mortale cognitum poterat credere, non est necesse iterum adduci ad Confessionem. Satis enim fuit, & quidem directe absolutum, & licet secus asseramus, scrupulis omnia scatebunt. Quia non poterat absolvere; erat enim casus reservatus, ut satis in *Methodo Confessionis* l. 3. c. 3. §. 8. ubi late, & versaliter prosecutus sum, quid agendum in casu, post Confessionem aliquis error in ipsa Confessione brevisse, animadvertatur.

§. II. De aliis requisitis in Confessario.

1. **P**lura dicta sunt in præcedentibus, quæ in Confessario requiruntur. Solum superfluum dictum viter innuenda.

Primo enim esse in statu gratiæ Confessor debet sine peccato hoc Sacramentum administrare, cui quidem prudenter sibi persuadebit, si non cognoscatur in peccatum mortale, vel si cognoscatur tamen, sive per contritionem, bona fide existimatum, sive per legitimam Confessionem, statum gratiæ recuperavit. Sed hoc, & An sit aliquis casus exceptionis. An non peccet: quoties in statu pravo existeret, absolveret, peccet quando audit peccata, sed ante absolutionem conferendam se onerat, dixi sufficienter, & dicitur *Methodol. expedita Confessionis* l. 3. c. 3. §. 3. & l. 2. c. 1. num. 65.

2. Secundo, Confessarius non debet esse excommunicatus, nec suspensus ab officio (hoc est non suspensus ab actibus, sive Ordinis, sive jurisdictionis) nec interdictus, etiam si per contritionem ipse existimet, se esse in gratia, nam censura affectum remouet à prædictis actibus ecclesiæ. Et invalide quidem ageret, si censura vitandi vinculus esset, illicite, si non vitanda, sequæ ipse peccet, quæ sunt quæstiones pertinentes ad Tractatum de Confessione, de quibus infra suo loco.

Atque hic finis esto Tractationis de Sacramentum Poenitentiae, cui adnectimus *Tractatum de Casibus* huius